

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

14 maart 1985

Jaargang 5, nummer 14

Collegegeld naar 1604 gulden?

De Landelijke Studenten Vakbond wil de betaling van het collegegeld gaan boycotten als dit in 1986 inderdaad naar ruim 1600 gulden voor het W.O. gaat. Ook wil de bond instellingen gaan bezetten als het wetsontwerp studiefinanciering, waarmee de plannen van minister Deetman over de studiesteun werkelijkheid moeten worden, bij de Tweede Kamer wordt ingediend.

De LSVB liet dit weten tijdens een persconferentie naar aanleiding van een overleg met minister Deetman over het nieuwe stelsel van studiefinanciering.

De Landelijke Studentenvakbond wil, net als de vakbonden voor het personeel, met de minister onderhandelen over de positie van studenten. Minister Deetman is echter alleen bereid tot overleg, en dat dan nog onder druk van de Tweede Kamer.

Maar zelfs de naam „overleg” mocht het gesprek van maandagavond niet dragen, aldus de LSVB. „Het waren 2 monologen, bezegeld met een kopje koffie”, zo zei Daniël Engelsman van de ASVA in Amsterdam.

De LSVB bleek onthutst en misschien ook een illusie armer over de opstelling van minister Deetman tijdens het gesprek. Zo zou deze niet in staat zijn geweest aan te geven wat nu precies zijn doelstellingen zijn met het nieuwe stelsel van studiefinanciering. Het belangrijkste argument om dit stelsel in te voeren voor minister Deetman dan ook dat het niet verbrokken is, zoals het huidige stelsel, en ook dat er „niets, en niet niets” gebeurt, aldus de weergave door de LSVB van de woorden van de bewindsman.

De LSVB hield minister Deetman de gevolgen voor van zijn voorstellen. Studenten van 27 jaar en ouder zullen geen recht meer hebben op

financiering. Volgens een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam zal daardoor twee derde deel van de ca. 50.000 studenten van die leeftijd zich gedwongen zien de studie te staken. Minister Deetman doet dit af met een verwijzing naar de deeltijdstudies en de Open Universiteit, waar ze dan maar terecht moeten. *Verhoging van de leeftijdsgrens heeft tot gevolg dat de spoeling voor iedereen dunner wordt, omdat het stelsel in totaal niet meer mag kosten dan momenteel*, aldus Deetman. De minister kon echter niet ontkennen dat niet alle studierichtingen ook een variant in deeltijd kennen. Zo zijn bijvoorbeeld de technische richtingen en medicijnen alleen als dagstudie te volgen. Een deeltijdstudie medicijnen zal er overigen ook nooit komen, zo hield Deetman de LSVB voor, omdat daar nu al te veel studenten zich voor aanmelden.

Het wetsontwerp studiefinanciering, dat deze maand zou worden ingediend, zal overigens nog wel even op zich laten wachten. Het advies van de Sociaal-Economische Raad over het voorstel is pas over 3 of 4 maanden klaar en voor die tijd kan het ontwerp niet worden ingediend.

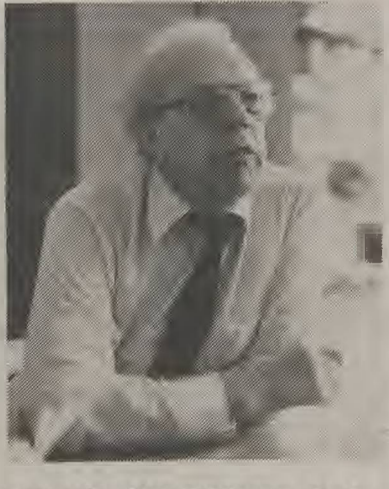
Een wetsvoorstel om, gelijktijdig met het van kracht worden van de nieuwe studiefinanciering, de collegegelden te verhogen, is door de ministerraad goedgekeurd. Waarschijnlijk per 1 augustus 1986 zal dit collegegeld 1604 gulden gaan bedragen, wat overeenkomt met 15% van de zogenaamde exploitatielasten, die voor het W.O. op 10.693 gulden per student zijn berekend. Het komend studiejaar zal het collegegeld al worden verhoogd van 1048 tot rond de 1250 gulden, inclusief inschrijfgeld.

Bert Bakker/UP

Albeda naar WRR?

Nog geen drie jaar na zijn benoeming tot bouwdekaan van de Economische Faculteit, is de kans groot dat prof. Wil Albeda de universiteit gaat verlaten. Albeda is door zijn partij, het CDA, naar voren geschoven om voorzitter te worden van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Die stoel is vacant geworden, nu prof. Th. Queré voorzitter is geworden van de Sociaal-Economische Raad. Of Albeda inderdaad zijn opvolger wordt, zal pas over enige weken bekend worden. Verschillende andere partijen zijn eveneens met kandidaten gekomen.

Pikant detail is dat de eerste voorzitter van de WRR, dr. J. Kremers, Commissaris van de Koningin in Limburg is geworden. Albeda

kwam naar Maastricht toen zijn benoeming tot Commissaris in Friesland op het laatste moment niet doorging.

De Tongersestraat: portret van een buurt

Vroeger werd het straatbeeld bepaald door bruine paters en jezuiten, nu door studenten en geleerden. Observant sprak met een hele stoet buurtbewoners. „Op de universiteit heb ik heel wat bier naar binnen zien dragen, dat was vroeger met de paters niet!” Veel weemoed en informatie op pagina 8, 9 en 10.

Deetman wil garanties van Open Universiteit

De stopzetting van de inschrijving van studenten voor cursussen aan de Open Universiteit kan voor bepaalde studies eerder worden opgeheven dan op 1 september. Minister Deetman wil dat er voldoende cursusmateriaal op de plank ligt en dat er een goede voortgang is in de cursusontwikkeling zodat studenten niet opnieuw geconfronteerd kunnen worden met stagnatie in de studie. Deetman zei dit vorige week in een overleg met de onderwijsspecialisten in de Tweede Kamer.

De Open Universiteit kwam in december 1984 in grote moeilijkheden, doordat veel ingeschreven studenten niet konden doorgaan of zelfs maar beginnen met de studie omdat het cursusmateriaal niet klaar was.

Minister Deetman reageerde daarop door half februari de inschrijving voor alle studies tot 1 september 1985 op te schorten. Bovendien dwong hij de Open Universiteit voorrang te geven aan het ontwikkelen van die studies, waarin studenten al wel waren gestart, ten koste van de studies waarmee tot dusver nog geen begin kon worden gemaakt.

Aan de Open Universiteit zijn ongeveer 14.000 studenten ingeschreven, waarvan er op dit moment ruim 3000 nog niets in huis hebben. Daarnaast staan nog ongeveer 15.000 studenten op de wachtlijst. Na de beslissing van Deetman tot een studententop, half februari, zijn overigens nog wel studenten toegelaten tot de cursussen Staatsrecht en Basiscursus Recht, omdat daarin capaciteit vrijkwam. Binnen een à twee weken gaat de zaak echter potdicht, omdat het College van Bestuur van de OU dan bij minister Deetman een volledige studententop zal aanvragen. Dit is noodzakelijk omdat minister Deetman formeel niet zelf tot zo'n stop kan beslissen.

Eind maart zullen overigens de uitslagen binnenkomen van de eerste aan de OU afgelegde tentamens. De afgelopen weken deden ca. 2200 studenten tentamen in de cursussen Recht.

De Tweede Kamer bleek vorige week de oorzaak van de moeilijkheden ook bij zichzelf te willen zoeken. Vertegenwoordigers van de fracties in de Tweede Kamer verweeten zichzelf de Open Universiteit als „gezamenlijk paraparaardje” te snel van start te hebben willen doen

gaan. De Open Universiteit zelf had echter steeds iedere twijfel omtrent de mogelijkheden van die snelle start weggewomen, door haar voortdurende optimisme daarover.

Minister Deetman benadrukte in het overleg dat het slechts om aanloopmoeilijkheden gaat, die in de loop van dit jaar moeten zijn opgelost om dan tot het verleden te behoren. „De Open Universiteit kan zich deze problemen niet opnieuw permitteren”, aldus Deetman. De minister wilde niet ingaan op suggesties van de Kamer om de beloning voor het schrijven van de cursussen aan de auteurs zelf te gaan betalen. De meeste cursusontwikkeling vindt op contractbasis plaats in vakgroepen van zusterinstellingen van wetenschappelijk onderwijs. De vergoeding daarvoor wordt betaald aan die vakgroepen, hetgeen door een aantal kamerleden en door de OU zelf onvoldoende prikkel wordt gevonden om het werk ook op tijd af te hebben.

Minister Deetman deelde verder mee een commissie te hebben ingesteld om de problemen van de Open Universiteit verder te onderzoeken, onder leiding van de voormalige directeur-generaal voor het basisonderwijs, E. Steenbergen. Deze zal volgens Deetman naast het uitvoeren van het onderzoek ook tot taak hebben „het College van Bestuur met raad en daad terzijde te staan”.

Bert Bakker/UP

Vaardigheidstoets

Mijn onderwijsgroep is ontbonden, omdat iedereen zich bezighoudt met andere zaken, op het Skillslab zijn al weken geen ruimten meer vrij en een verdieping lager zijn de compendia anatomie verdwenen. Ik vraag me af hoe dit mogelijk is in een blok als 3.4 „Leefwijzen” en waarom ik me al de hele dag bezig houd met dat ongelooflijke saaie bewegingsonderzoek, terwijl er zoveel leuke dingen in dit blok zitten. De hoosdoeners van dit alles zijn gevestigd aan de P. Bartholomeusallee te Maastricht, waar de grote voorjaarskermis weer wordt voorbereid. Deze doorgaans systeemvriendelijke afdeling binnen de RL speelt het ieder jaar weer klaar om met een onvervalst tentamen, de vaardigheidstoets, voor de dag te komen. Het tentamen, dat geen zin had, omdat je van de koorstichting bestudeerde stof het merendeel zo weer vergeten zou zijn, heeft weer zin. Nog even en het college heeft weer zin en dan krijgen vanzelf ook de docenten wel weer zin daarin.

De skillsmedewerkers doen even verbaasd over de paniek die zij onder de studenten veroorzaken als een Elfstedencomité dat verbaasd is over de drukte in Franeker. Maar, zo gaat men voort, als je de trainingen goed voorbereidt en bijhoudt, hoef je voor de toets niets meer te doen. „Als je”, zo zegt de leraar Frans, „je lessen goed voorbereidt, hoef je voor het tentamen niks meer te doen”. „Als je”, zo zegt de prof, „je colleges voorbereidt, hoef je voor het tentamen niks meer te doen”. Het klassieke smoesje voor het klassieke tentamen. Tot zover de kritiek. Zoals elk groot evenement heeft ook de Skillslabtoets gunstige gevolgen voor de commercie. De studentenshop in het Hoofdgebouw, nooit de beroerdste als er iets te verdienen valt, wist her en der wat oude criterialijsten op te scharrelen en biedt deze tegen een billijk prijsje aan. Is er tenminste nog iemand die van ons gepluoier profiteert.

Ernst Graff 3MF

Mensa

Ja hoor, 't is er echt een. Die „maaltijdverstrekking”. Nooit gemogen en ineens, tafeltje dek je, een mensa! Geschokt ben ik. Wèg is 't ideaal van de integratie met de Maastrichtse bevolking, het vermijden van de elitaire student. Veel moeite heeft het me gekost die idealen te verwezenlijken, maar het was me gelukt! De eerste dag van mijn studie ben ik niet naar Circumflex gestapt. Néé, om zes uur precies heb ik aangebeld bij een huis op de Tongersestraat.

„Dag mevrouw, ik kom met u integreren; kan ik meeeten?” De dichtgeslagen deur kostte mij mijn pink. Maar ik ging door! Overal probeerde ik het. Kleine huisjes in de Capucijnenstraat. Oude Maastrichtse adel in de Grote Looiersstraat. Dure huizen in Villapark. In alle toonaarden: vriendelijk, intellectueel, stukken citerend uit de Basisfilosofie. Meestal kreeg je een kwartje, of een appel. Maar om tien uur kreeg ik toch wel honger. En de winkels waren dicht. Ik moest iets fout gedaan hebben. De basisfilosofie kon er toch niet zó naast kleunen? Toen ineens, toen vond ik 't!

Onder aan de Maasbrug, twee clochards. Zij boden mij de helft van hun rantsoen. Drie rotte appels en een, uit een V&D-prullebak opgeviste, boterham. Wat smaakte dat! Ja, toen begreep ik hoe beschermd ik was opgevoed, hoe nauw mijn blik was. Hier lag de kracht van de Filosofie! Zo kwam het dat ik elke avond om zes uur het studentenleven verliet en mijn vrienden onder de brug opzocht. Geheel één, geïntegreerd met de Maastrichtse bevolking was ik. Dat gaat nu allemaal veranderen. Volgens sommigen bevordert de mensa de integratie juist. Clochards komen naar de universiteit toe! Maar of ik dan nog bij hen durf te gaan zitten... Alleen de naamgeving is nog troost in de algehele verloederding. Trichtspeak heeft ons niet in de steek gelaten. Want net zo als iedereen geleerd

heeft dat een praatje of workshop wezenlijk verschilt van een college. Net zo zal men ook gaan begrijpen dat een maaltijdverstrekking volstrekt superieur is aan een elitaire mensa.

Paul Gobée

Gezellige Limburgse boerderij te huur voor groepen tot 50 personen. Ideaal voor werkweken, familiefeesten, studieweekends, reünies etc. Vlakbij de uitgestrekte Vijlenerbossen. Verhuur aan slechts één groep; veel privacy, open haard, c.v., douches, sportveld. Geen campingcentrum.

M. Ronken, Elzeterweg 6, 6281 NN Mechelen, tel. 04455-1363.

Paartjes

Te koop Maastricht (Campagne). Repres. luxe herenhuis (2 onder 1 kap). Ind.: hal, toilet, living, open keuken met eeth. en bar (alle comf.), studeer- of werkk. (bibl.), 3 slaapk., luxe badk. met toilet en bidet, afzond. douche, berg- en wijkkled. vloeren voll. voorzien van roomkl. travertin. Dubb. garage, grote voor-, zij- en achtertuin, 3 terrassen op Z. Voll. geïsoleerd; alle ruiten dubbelbegl. Prijs n.o.t.k. Tel. 477529.

Eysden te koop: halfvrijstaand woonhuis, grondoppervlak 355 m². Indeling: woonkamer met open keuken, hal, garage 11x3, kelder en mooi terras met grote tuin op het zuiden. Te Verdieping: 4 slaapkamers, badkamer met zitbad en wastafel. Het huis is voorzien van rolluiken. Inlichtingen: 04409-2082.

Studente Geneeskunde (3e jaar) te Groningen, zoekt contact met medisch student(en) van de RL voor uitwisseling van studie-ervaringen en om eventueel eens te komen kijken. Ans Masseling, Eendrachtsskade 254, 9726 DE Groningen, tel. 050-121804.

Grandioze tussendoortjes, ongelooflijk goedkoop: 10 dagen luxueus naar Spanje, all-in f 329,-; 8-daagse reis Budapest f 289,-. Ook deze zomer voordelig op reis. Vraag die folder! Bel de studentenreisclub 050-142386/133068.

Hondenoppas gezocht. Wie zou enkele malen per jaar op zaterdag of zondag (afpraak daarvoor maken we lang van te voren) bij ons thuis op een paar van de honden kunnen komen passen? Bescheiden vergoeding. Verdere informatie: 04408-2837 (op werkdagen na 15.00 uur).

Eén voor Amerika! Ook in de VS lijden velen onder de hoge dollarkoers. Vele laagstbetaalden komen in de knoei. Geeft blijf van uw steun en solidariteit en stort een geldelijke bijdrage op giro 5288159, onder vermelding van „Eén voor Amerika”, te Maastricht. Hartelijk dank.

Wie zou een woningruil voor tenminste één jaar willen aangaan? Aangeboden: grote gezinswoning (5 slaapkamers) in Nijmegen (ideale ligging t.o.v. universiteit en ziekenhuizen). Gevraagd: groot woonhuis in /rondom Maastricht. Tel. 04458-1239.

Medewerker Rijksuniversiteit Limburg zoekt huurwoning in of in de directe omgeving van Maastricht, huur tot f 750,- tel. 043-888814 of 079-513697.

Te koop landhuis, uniek gelegen op 15 km van Maastricht, met in totaal 3200 m² grond. Grote woonkamer met parketvloer, salon met open haard, drie slaapkamers met berging, badkamer met douche, ligbad en tweede toilet, keuken, badkamer en garage met cv. Tel. (0440) 73250.

Grandioze tussendoortjes, ongelooflijk goedkoop: 10 dagen luxueus naar Spanje, all-in f 329,-; 8-daagse reis Budapest f 289,-. Ook deze zomer voordelig op reis. Vraag die folder! Bel de studentenreisclub 050-142386/133068.

Te koop aangeboden: zeer goed onderhouden Olympus EHT research-microscoop met ingebouwde verlichting van Philips zgn. Koehler systeem. Binoculair Oculairen 10 x WF. Objectieven 4 x 10 x plan, 40 x plan, 100 x olie emers met kist. Vraagprijs f 2000,-. Te bereiken bij: 043-19813, 038-536410.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris)
Erik de Graaff
Evelyn de Leeuw (redactieafgevaardigde)
G.J. Tangelder

Redactie

Ton Hamelers.
Jacques Herraets (eindredacteur).
Ad van Herson.
Evelyn de Leeuw.
Malva Driessen
Paul Gobée
Margriet van der Stok
Redactie-assistenten:
Liesbeth van Hoof
Grafische vormgeving:
Guus van Rooij, Annemiek Kuster
Foto's: Hans van Dijk.
Coen van der Gugten.
fotopersburo Widdersluwen
Tekeningen: John Prop, Raphaël Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, toetsel 302
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met de Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wageningen Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Lin Tabak.

Heerlijke hartigheden

Ook als u maar met z'n tweeën bent kunt u bij ons terecht voor uw gebak. Onze vlaaien hebben wij iedere dag in vier verschillende groottes en ieder weekend maken wij ook van onze taarten extra kleine maten.

Het veiligste is het uiteraard om even vooraf te bestellen als u zo'n kleine taart wilt hebben.

Dagelijks zeker twee soorten voorradig. Vrijdag en zaterdag het hele assortiment. Op bestelling maken wij uw hartig gebak ook zonder vlees.

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur.

leenarts medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043 - 10349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 51978*

literatuur
en politiek

AF-bestuur: aio geen minimumloner

Positie aio blijft vaag

Voor de gezondheids-studies (medicijnen, en ook farmacie, diergeneeskunde en tandheelkunde) ligt er nog een heel ander probleem. Alle studenten uit deze richtingen mogen, na afronding van de eerste fase, doorstromen naar de beroepsopleiding. En of ze daarna nog zoveel trek hebben in een aio-schap is nog maar de vraag. Het werkloosheidsprobleem is wat deze richtingen betreft alleen bij medicijnen nijpend, en daar wil een werkloze arts misschien ook wel aio worden. De andere afgestudeerden hebben kans op een vrij goedbetaalde baan, wat voor hun faculteiten betekent dat zij vrezen dat veel aio-plaatsen open blijven staan. Overigens hebben de medische studierichtingen nog steeds geen antwoord op de vraag of ze de aio's na of in plaats van de beroepsopleiding moeten aanstellen.

Marktmechanisme

De cruciale vraag richt zich echter op de financiën. De Colleges hebben, ondanks de uitlating van de minister dat hij zich hierin „stug” zal opstellen, nog steeds de hoop dat over salaris van de aio valt te marchanderen. Per aio staat een budget van f 40.000,- beschikbaar, en de Colleges van Bestuur hebben aangeboden om binnen hun totaalbudget te blijven, terwijl zij daarbinnen vrij zijn de hoogte van het loon zelf vast te stellen. Op die manier kunnen assistenten in „concurrentiegevoelige sectoren” een hoger aanvangssalaris krijgen. Dit lijkt ook een levensvoorwaarde voor de betrokken studierichtingen en faculteiten, omdat mogelijk het aantal gepromoveerde aio's de kwaliteit van faculteit of studie moet gaan bepalen. Hiemeer zou dan wel het marktmechanisme binnen het hoger onderwijs definitief zijn intrede doen. In vroegere beschouwingen rond de nieuwe personeelscategorie van de aio's verdedigde Deetman de lage salarissen nog al eens door te wijzen op gesprekken die hij met het bedrijfsleven voerde om dat te bewegen ook hun aanvangssalarissen voor academici drastisch te verlagen. Maar met het aantrekken van de economie en de krapte op de arbeidsmarkt lijken die gesprekken op niets te zijn uitgelopen. Hoewel veel faculteiten nog amper vormgegeven plannen omtrent invulling van de aio-plaatsen hebben, is er op dit moment een tweetal initiatieven. De TH-Twente wil een groot aantal vierjaars-contracten omzetten in tweejaars ontwerpopleiding, wat ook geldelijke voordelen zou hebben. Andere bèta-studierichtingen lijken daar ook voor te voelen. En de Katholieke Universiteit Nijmegen lanceerde vorige week een plan voor een strak gestructureerde training volgens het „graduate-school”-model, waarbij de promovendus de eerste twee jaar individuele begeleiding en cursussen krijgt. Utrecht is nog in het discussiestadium, waarbij voorstellen worden gedaan als een cursorisch jaar waarbij de promovendus weer de collegebanken in moet, dit afsluit met een eindtoets en pas daarna met het onderzoek begint. Intussen zal in Maastricht

over enkele maanden het eerste echte aioën beginnen.

RL-aio wetenschappelijk assistent

De assistent in opleiding die na een normale sollicitatieprocedure per 1 september 1985 aan de RL wordt aangesteld zal in principe in vier jaar moeten promoveren op een onderzoek dat door een capaciteitsgroep is aangedragen. Drie jaar daarvan zal aan het onderzoek zelf worden besteed, het vierde jaar is bestemd voor de afronding van de promotie. In beginsel zal de aio alle rechten en plichten van een gewone medewerker hebben, zodat bijvoorbeeld ook bestuurstaken kunnen worden ondernomen. Dit lijkt, aldus dekaan van de Algemene Faculteit prof. dr. F. ten Hoorn op een voorlichtingsbijeenkomst voor kandidaat gezondheidswetenschappen-aio's vorige week, niet verstandig in verband met de zware werklast van de aio. Voor beheerstaken komt de toekomstige aio zeker niet in aanmerking.

Omdat de Algemene Faculteit als eerste in Nederland complete jaargangen tweefasen-studenten aflevert, en de officiële ministeriële richtlijnen pas over anderhalf jaar ingaan, heeft de faculteit een aantal kunstgrepen moeten toepassen om de aio's toch te kunnen aannemen en voldoende rechtszekerheid te bieden. Zo zal de aio van 1985 niet in de rang van aio aangesteld worden - wat in de toekomst wel de bedoeling is - maar in de rang van wetenschappelijk assistent voor 0,8 fte. Officieel zijn de resterende 0,2 fte bestemd voor het geven en ontvangen van onderwijs. Door aanstelling voor 0,8 fte in de rang van wetenschappelijk assistent bestaat in 1986 de kans om in loon „normaal” door te groeien in de rang van aio. Dit loon zal liggen tussen twee- en drieduizend gulden bruto en niet op het niveau van het minimum (jeugd)loon.

Om de in 1984 afgestudeerden en de studenten die in het academisch jaar 84/85 afstudeerden een gelijke kans te geven een aio-plaats te verwerven heeft de faculteit besloten om in de plaats van de reguliere instroom van 10 aio's per jaar de eerste maal 20 afgestudeerden te laten instromen. De tien extra assistentenplaatsen worden voorgefinancierd door de AF.

Overigens betekent het aio-systeem niet dat er geen enkele andere wijze meer is om te promoveren. Eenieder die bijvoorbeeld als „gewoon” wetenschappelijk medewerker wordt aangesteld heeft de kans de doctors-titel te verwerven. Ook andere mogelijkheden blijven nog bestaan.

Op de vraag of de explosieve toename van het aantal promovendi over vier jaar geen devaluatie van de titel met zich meebracht antwoordde Ten Hoorn dat dit mogelijk inderdaad het geval was, maar, voegde hij eraan toe „ik geloof in het algemeen dat het huidige systeem van het Wetenschappelijk Onderwijs de opleidingen devalueert”.

Evelyn de Leeuw

Ervaring

Zo ergens vanaf het 25e of 30e levensjaar gaat het volgens sommige onderzoekers gestaag bergafwaarts met de hoeveelheid neuronen in de bovenkamer. Er sterven indrukwekkende hoeveelheden tellen per dag af, en zolang het Celbiologisch Cluster van de Medische Faculteit nog slechts op papier bestaat is er weinig hoop om deze treurige aftaling te kunnen stuiten. Toch zien we, in contrast tot bovenstaande biologische gegevens, dat mensen de top (of meer nauwkeurig maar minder eufemistisch, het breekpunt) in hun carrière wel tien tot vijftien jaar later bereiken. Kennelijk is het niet alleen het elektro-fysiologisch knetteren tussen hersencellen wat door tikt in de portomoune maar komt er nog iets bij.

„Ervaring” roept een grijze heer van achter uit de zaal.

Dat denkt iedereen, dus ik ook, maar het is wel raar dat iemand die vanuit een riant startpositie aan de biologische afbraak van zijn hersencellen begint niet vóórdat de eerste drie kruisjes gepasseerd zijn wat „ervaring” kan aanleren. Waarom is er geen „Textbook of Common Experience” in het studielandschap?

Natuurlijk bevroedt u al dat mijn schets voor een afstudeerrichting „Ervaringswetenschappen” reeds klaar ligt. Om toekomstige studenten (ook die van de avondopleiding) vast een voorproefje te geven beschrijf ik hieronder een probleem uit ons volledig gestuurd curriculum:

„U bezoekt een discussie-avond van de algemene Faculteit. Achter de groene tafel ontwaart u onder anderen prof. Thung die frekwent het u onbekende woord gremium (of kennelijk in meervoudsvorm gremia) gebruikt. U heeft geen henuk wat het betekent, maar op weg naar huis zingt u vrolijk over „Gremia, de nieuwste margarine”. In de loop van de volgende weken wordt het echter menens: het woord duikt steeds vaker en op de meest onverwachte plaatsen op en plots denkt u: „Ik mis de boot, ik heb geen greep meer op wat er gebeurt. Nu moet ik weten wat 't betekent.” Dus pakt u de Koenen-Endepols die nu eenmaal dichtbij in het naaitafeltje ligt: grrr, greintje, greling (?), grenadier, Mis. Dan de dunne Van Dale: weer mis! De kamerbrede Winkler Prins: niets! Overdenk nu de volgende mogelijkheden:

- U had direkt na die bijeenkomst naar prof. Thung moeten stappen en hem om uitleg moeten vragen.
- U had 't meteen op moeten zoeken en (na bot te hebben gevangen) Brandt Corstius' Opperlandse Taal- en letterkunde moeten aanschaffen.
- U had proefondervindelijk moeten uitzoeken wat het woord betekent. Enkele suggesties: „Wilt u de olie en de gremia even verversen?” „Kau ik die Franse gremium 's winters overhouden?” „Heeft u Spielbergs' Gremia al gezien?”

Observere nauwlettend de reacties van de aangesprokenen! In tegenstelling tot de aan de RL gebruikelijke onderwijsmethode is het in mijn curriculum van de afstudeerrichting Ervaringswetenschappen nadrukkelijk de bedoeling dat u wél bij het juiste antwoord uitkomt. Daarom geef ik in aansluiting op uw overpeinzingen altijd een college waarin ik u dit keer uitleg dat het gehannes met moeilijke woorden dezelfde functie heeft als het tegen boompjes en paaltjes plassen van een reu. Heel goed, mevrouw! Territoriumafbakening. Als u weet wat gremium betekent hoort u binnen het prikkeldraad en als u 't niet weet, erbuiten (of andersom, dit naar keuze).

De meeste Wetten van de Ervaringswetenschappen vinden wij overigens terug in het Nederlands Spreekwoordenboek. Bovenstaand voorbeeld is (met excuses aan onze vrouwelijke studenten) een pendant van het gezegde: „Ouwe jongens krentenbrood”. De wijze les van de Ervaringswetenschappen is, dat u moet zorgen zich snel aan te kunnen passen om bij het door u zo fel begeerde gremium te (blijven) horen. Voortbouwend op bovenstaand voorbeeld; gebruik gremium en gremia zoveel mogelijk, en bij voorkeur korrekt.

En nu zou u dan eindelijk wel eens precies willen weten... Mis. De ervaring leert ons dat dit het juiste moment is om u aan te sporen zich in te schrijven als student (zie ook les 14; thema: „Men moet het ijzer smeden als 't heet is”). Wie het laatst lacht lacht het best!

Gerard Majoor

terwijl de discussies tussen universiteiten en minister Deetman van Onderwijs en Wetenschappen nog geen uitkomst brengen over de positie van de toekomstige assistent in opleiding (aio) heeft het bestuur van de Algemene Faculteit op een informatiebijeenkomst aangekondigd al in september 1985 de eerste aio's aan te stellen. In tegenstelling tot de daaropvolgende jaren ligt het in de bedoeling om bij de aanvang van het komend academisch jaar 20 aio's aan te stellen, om beide dan afgestudeerde jaargangen Gezondheidswetenschappers een even grote kans op instroom te geven. Vanaf 1986 zullen er per jaar 10 aio's worden aangenomen. Deze mededeling komt op een moment dat er in het landelijk overleg nog geringe duidelijkheid bestaat over assistenten in opleiding. Knelpunten blijven de rechtspositie en het loon.

De universiteiten hebben geen behoefte aan een „premie” van de minister van Onderwijs en Wetenschappen, die uitgereikt zou moeten worden aan die instelling die relatief veel assistenten in opleiding (aio's) aanstelt. De gezamenlijke colleges van bestuur stuurden zelfs een ontwerp contract „Invoering BUWP” naar de minister waarin het bestaan van de personeelscategorie de aio's ontkend wordt zolang er geen rechtspositieregeling door het ministerie is gemaakt. De aio's moeten officieel vanaf september 1986 (en voor de Algemene Faculteit al vanaf september 1985) al het tijdelijke personeel zoals wetenschappelijke assistenten en student-assistenten bij de universiteiten vervangen. Dit gebeurt tegen een lager loon (voorlopig gesteld op circa netto f 1.500,-), maar in totaal zullen het er - volgens berekeningen van het Utrechts College van Bestuur - anderhalf maal zoveel zijn. Dit laatste lijkt er echter het meest op gericht om politiek gewin voor Deetman te behalen omdat hij immers regelmatig met de Kamer overhoop ligt vanwege de teruglopende werkgelegenheid in het onderwijs.

De kritiek van de universiteiten richt zich nu in eerste instantie op het lage loon. Met name de bèta-richtingen die hun afgestudeerden altijd vrij makkelijk aan de maatschappij en het bedrijfsleven kwijt konden, vrezen dat er weinig gegadigden zullen zijn voor een slechtbetaalde promotieplaats. De Universiteiten zouden zich dan nog slechts tevreden kunnen stellen met de tweede keus. En dat kan, volgens de stellingen, toch niet de bedoeling zijn van het huidige wetenschapsbeleid.

De alfa- en gammafaculteiten en studierichtingen hebben iets minder moeite met plannen van de minister. Faculteiten uit deze clusters in den lande zijn al bezig met de voorbereidingen voor het oprichten van „facultaire instituten” voor het onderzoek, en hopen daarbij zoveel mogelijk aio's te kunnen inzetten. Ze kunnen daarbij putten uit het steeds groter wordende arsenaal „wintigers” - met name wanneer de „uitstroom” van de eerste tweefasenstudies losbarst - waarvoor het bedrijfsleven nauwelijks en de overheid steeds minder belangstelling heeft. Het grootste probleem voor die faculteiten lijkt te zijn, voldoende kamers te krijgen voor al die aio's.

Juridisch blootleggen

„Het recht is te belangrijk om als strijdtoneel te laten liggen”, zegt Ties Prakken. In haar proefschrift „Rechtshulp en juridisch aktivisme” heeft zij willen laten zien dat het recht een uitstekend middel kan zijn om ideologische kritiek te spuien en de legitimiteit van de rechtsorde te relativieren. Het juridisch aktivisme, erfenis van de Maagdenhuisrevolte, heeft echter niet veel fundamenteels veranderd, kan men aanvoeren. Er is weliswaar zoiets als rechtshulp voor de sociaal zwakkeren gekomen, maar de „echte politieke actie”, zoals het Utrechtse U-blad schrijft, „waarin het recht als instrument wordt gebruikt om het lot van meer dan één individu te verbeteren, is te weinig van de grond gekomen”. Hiermee geconfronteerd zegt Prakken dat de rechtshulpbeweging in Nederland is ingepakt: geïnstitutionaliseerd en gebureaucratiseerd. „Het toestaan van juridische spreken in Huizen van Bewaring, het subsidiëren van rechtswinkels, het instellen van een landelijk net van Bureaus voor Rechtshulp, het werken aan een wetsontwerp op de rechtshulp, het subsidiëren van onderzoek naar de leemte in de rechtshulp” - allemaal voorbeelden van goed gelukte pogingen tot inpakken. Is het juridisch aktivisme dan dood? Nee, kijk maar eens naar de kraakbeweging, zegt Prakken. Die maakt uitvoerig gebruik van advocaten en niet zelden zonder succes. En al heb je soms geen succes in de directe belangenbehartiging door dat de tegenstander je toch te slim af is (denk aan de „Huidenstraat-truc”), dan kun je toch een belangrijk resultaat boeken: je toont het bestaan van onze klasse-

justitie aan. Prakken: „Je kunt zelfs een liberale NRC-lezer uitleggen, dat die uitzonderingswetgeving vreemd en niet erg fraai is. Je legt er dan toch iets van bloot, dat het recht niet zo neutraal is”. (U-blad)

De universiteit als schouwburg

Een tijd lang heeft Arie Rip, voor de meesten bekend als cursiefschrijver in de NRC, gevochten om de op te richten leerstoel Wetenschapsdynamica in zijn eigen Leiden te krijgen. Maar het werd Amsterdam. De man die op deze stoel is terecht gekomen: Arie Rip. Eén van Rips stokpaardjes is de retorische analyse. Je neemt een betoog, maar kijkt niet zozeer naar wat er in staat, als wel naar hoe het is opgebouwd, hoe de beoogde effecten zijn geplaatst. Deze analyse wil Rip ook toepassen op de manier waarop wetenschap in het algemeen zichzelf presenteert. Ook binnen de muren van de universiteit geldt: al heb je gelijk, je moet ook zien dat je gelijk krijgt. „Als je serieus meent wat je te beweren hebt, moet je er zelf zorg voor dragen dat de verpakking goed is.” Het gaat niet alleen om de waarheid aldus Rip, maar ook om de sequentie waarin je iets presenteert. Goede wetenschappers zijn ook goede toneelspelers. Neem een wetenschappelijk artikel. „Een soort koorddans”, noemt Rip dat. „Je moet zware claims maken omdat je anders niet wordt gehoord, maar je mag ook weer niet zó ver gaan dat je direct onderuit kunt worden gehaald.” Ja, het is eigenlijk bedrog, vindt Rip, zij het meestal niet zo'n schadelijk bedrog. De helft van alle resultaten van wetenschappelijk onderzoek verdwijnt

toch in „een soort nirwana” en het merendeel van de andere helft „leeft wel door, maar na transformatie, op allerlei manieren verwerkt.” (Folia)

Ochtendmensen en avondmensen

Sommige mensen zijn in de ochtend op hun best, anderen beginnen 's avonds pas te leven. Dat is geen kwestie van gewenning; je bent óf het één óf het ander. Avondmensen nu hebben een ander dagritme dan ochtendmensen. In ons lichaam hebben allerlei onwillekeurig verlopende processen plaats zoals temperatuurverloop, veranderingen in hartslag en bloeddruk, urineproductie en de vorming van een groot aantal hormonen, die regelmaat vertonen overeenkomstig het ritme van dag en nacht. Alle celgroepen in ons lichaam hebben zo hun eigen ritme. We hebben dan ook een centrale klok nodig om die ritmes op elkaar af te stemmen; die ligt waarschijnlijk in de suprachiasmatische kernen van de hypothalamus, vlak boven de kruising van de oogzenuwen. Avondmensen nu hebben hun klok afgesteld op 25,5 uur - in tegenstelling tot ochtendmensen die dicht tegen de 24 uur aanzitten. Het regelmechanisme van de avondmens is derhalve altijd corrigerend in de weer. Dat heeft ook een voordeel: bij verstoringen van het dagritme zie je dat uitgesproken avondmensen zich veel beter daaraan kunnen aanpassen dan ochtendmensen. Avondmensen zijn dus beter geschikt om in ploegdiensten te werken. En de beruchte terugreis van de Verenigde Staten naar hier - met een *jettlag* van vijf uur - kunnen zij veel beter verwerken. (Psychologie)

Bevriezing salarissen onrechtmatig?

De kans bestaat dat de sinds 1983 geldende „bevriezing” van de hoogste medewerkers-salarissen met terugwerkende kracht ongedaan wordt gemaakt. Dat kan tenminste de consequentie zijn van een uitspraak die de ambtenarenrechter onlangs deed in een door twee medewerkers van de TH Delft aangespannen procedure. Met actieve steun van het ministerie van O&W, dat de landsadvocaat ter beschikking heeft gesteld, probeert het College van Bestuur van de TH thans de rechterlijke uitspraak vernietigd te krijgen via de Centrale Raad van Beroep.

De universitaire werkgevers, met voorop het departement, maken zich namelijk ernstige zorgen over de gevolgen van een gedwongen „ontdooing”. Men zou om te be-

ginnen de betrokken stafleden alsnog hun niet uitgekeerde periodieken moeten geven. Hoeveel geld dat de instellingen kan kosten is nog nergens becijferd, maar het is in elk geval een uitgave waarop niet is gerekend. Belangrijker echter is dat een deel van de medewerkers vervolgens door de financiële mazen van het BUWP-net zal glippen. De Delftenaren die de bal aan hun rollen brachten ontdekten vorig jaar dat uitgerekend op hun periodiekdatum 1 januari de bevriezingsmaatregel niet van kracht was geweest. De editie van de Staatscourant waarin de verlenging van de 1983-maatregel voor '84 officieel werd aangekondigd was weliswaar evenals het betreffende Koninklijk Besluit, gedateerd op 30 december 1983, maar de krant was pas op 2 januari 1984 verkrijgbaar. Dus, ook deelde ook de ambtenarenrecht op 1 januari had de maatregel niet gegolden.

UITNODIGING

voor het bijwonen van de conferentieavond op **DONDERDAG 21 MAART A.S. OM 20.00 UUR** in het parochiehuis „St. Matthijs”, Maastrichter Pastoorstraat 14a, ook gemakkelijk bereikbaar via de ingang naast de St. Matthiaskerk aan de Boschstraat.

INLEIDER:

Dr. J. BOTS S.J., kerkhistoricus en bekend auteur van boeken en geschriften die o.a. handelen over de ontwikkeling in de Kerk in samenhang met het maatschappelijk gebeuren. Zo is de boeiende sociologische analyse van „Zestig jaar Katholicisme in Nederland” een boek van zijn hand. Vanuit zijn werk wordt op bezielde wijze getuigd dat geloven iets weldadigs is.

ONDERWERP:

DE PAUS KOMT NAAR NEDERLAND: als onderdrukker of als bevrijder?

Het aanstaand pausbezoek in het licht van de pausen sinds de Franse revolutie.

U bent van harte welkom!

R.K. STUDENTENPASTORAAT MAASTRICHT

(Deze advertentie werd ons van bevriende zijde aangeboden)

Boeken op het gebied van GENEESKUNDE!
Boeken op het gebied van RECHT!

U vindt ze bij:

**BOEKHANDEL
Bergmans**

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

Geen tijd voor deeltijd

Wie zich nu tot huisarts wil specialiseren, is een jaar full-time bezig. Drie basisartsen, verenigd in een initiatiefgroep, ijveren ervoor in Maastricht daarnaast een deeltijdopleiding van anderhalf jaar te krijgen. Uit een door hen gehouden enquête bleek de belangstelling hiervoor groot. Een experiment met zo'n opleiding verliep in Utrecht al bevredigend. Hier ontbreekt het de organisatie echter aan tijd en geld.

Al in 1982 sprak de Europese Gemeenschappen zich in haar richtlijnen uit voor het toestaan van opleiding tot specialist in deeltijd. Het College voor Huisartsgeneeskunde besloot ook voor huisartsen een experiment met een part-time opleiding goed te keuren. Dit experiment, in 1981 in Utrecht gehouden, toonde aan dat part-time opgeleiden kwalitatief even goed zijn als full-timers. Op grond daarvan gaf men toestemming op meer plaatsen een proef te doen. Daarna kijkt men of het vast kan worden ingevoerd. Utrecht en Groningen gaven zich al voor de proef op. Drie artsen, liesbeth Adriaansens, Ria van Gemert en Resie Moonen hebben een initiatiefgroep gevormd om in Maastricht ook zo'n experiment van de grond te krijgen. De organisatoren van de huisartsenopleiding hebben er echter geen tijd voor. De drie kregen te horen: „Ja meisjes, daar heeft toch niemand belangstelling voor...” Dat was niet tegen dovemansoren gezegd. Ver-

gezeld van een nota waarin noodzaak en kosten van de opleiding ter sprake komen dienden de drie een subsidieaanvraag in bij Volksgezondheid, dat nog een beslissing moet nemen. Daarnaast hield de groep onder 52 basisartsen, die op de wachtlijst staan voor de huisartsenopleiding, en 170 co-assistenten een enquête om de behoefte te peilen. De behoefte bleek groot. Twee derde van de co-assistenten en bijna de helft van de basisartsen heeft „belangstelling” voor een part-time opleiding. Indrukwekkende getallen, maar de formulering was ook vrij ruim. Vrouwen hebben meer belangstelling dan mannen, zo blijkt. Ofschoon er meer mannelijke dan vrouwelijke basisartsen zijn zullen de sexen binnen de opleiding desondanks gelijk verdeeld zijn. Waarom kiest iemand voor een deeltijdopleiding? Bij co-assistenten blijken ideële motieven te prevaleren: meer tijd voor zelfstudie, ontwikkeling, hobby's of gewoon een rustiger bestaan. hoe groot hierbij het aandeel van „bijstude- ren” is, vertelt het onderzoek niet. Basisartsen zijn pragmatischer: bij hen geven kinderen en gezinsomstandigheden de doorslag. De behoefte naast de opleiding ander werk, een tweede studie of onderzoek te doen, wordt ook door beide groepen vaak aangevoerd. Voor een enkeling is het een principiële of noodzakelijke keuze. Ook een reden: nog een jaartje uitstel van werkloosheid... Werk is trouwens

vers twee. Kan men de mooie idealen na de opleiding vasthouden? Volgens de initiatiefgroep wel: part-time werk vinden is niet mogelijk, denkt men. Degenen die wel de hele dag willen werken zijn ook ondervraagd. Zij kiezen voor full-time om zo snel mogelijk klaar te zijn (ook vanwege beurzen) of omdat ze gewoon geen reden hebben part-time te prefereren. Sommigen zijn bovendien bang niet genoeg ervaring te krijgen of geen continue zorg te kunnen bieden. Ondanks de belangstelling staan de verantwoordelijken voor de Huisartsenopleiding niet te trappelen om een deeltijdopleiding op te zetten. Eén van hen, Vic Dubois: „We hebben het veel te druk met het opzetten van de tweejarige beroepsopleiding. Daar ligt nu onze prioriteit. Maar als zij (de initiatiefgroep) een extra man voor de aanloopproblemen financieren, werken wij mee. Zelfs als het eenmaal loopt voorzien wij echter nog een enorme belasting: verschillende groepen, één- en tweejarige, part-time varianten en hun wachtlijsten gaan door elkaar lopen. Afgezien van de vraag of ook voor de tweejarige opleiding een part-time equivalent wordt goedgekeurd. Mocht het komen, dan moet het óf ruim vóór de eerste tweejarige groep zijn, óf na de laatste eenjarige groep. Maar als je vraagt: komt het er ook?, dan moet ik zeggen: ik weet het echt niet.” Paul Gobée

Het geheim van de Limburgse gemeentepolitiek

In de schaarse publicaties over de manier waarop in Nederland de democratie op plaatselijk niveau beoefend wordt, blijft Limburg doorgaans buiten beschouwing. De provincie is een geval apart, net als enkele kleinere streken waar een politieke monocultuur heerst of tot voor kort geheerst heeft. De witte vlek levert stof te over voor de juridische faculteit, waar een onderzoeksproject van start gaat met de ruim geformuleerde vraag: „Op welke manier functioneert het lokale politieke systeem in Limburg?” Leider van het project is dr. Karl Dittrich, van huis uit politicoloog, die voor de uitvoering van het onderzoek zoveel mogelijk studenten inschakelt.

het om familielijsten, in het andere om standenlijsten (boeren, middenstand, arbeiders), en in gemeenten met diverse kerkdorpen zijn de lijsten vaak geografisch gebonden. Dittrich wil te weten komen wat de mensen beweegt om lijsten te vormen en hoe het tot de vorming van coalities komt. Waarschijnlijk spelen zeer praktische motieven een veel grotere rol dan de ideologische. Dittrich: „Meestal gaat het om de wethouderszetels, die meer invloed garanderen dan een raadszetel. Vooral Openbare Werken is een portefeuille die erg in trek is. Zo'n wethouder heeft veel macht in verband met het verlenen van bouwvergunningen en de beslissing welke wegen verhard moeten worden”. Dergelijke zetels bieden ook de mogelijkheid om aan „klantenbinding” te doen. Het beruchte cliëntesysteem zal zeker niet vreemd blijken te zijn aan de Limburgse lokale politiek, verwacht Dittrich.

De verbanden tussen de lokale lijsten vormen in de loop der tijd een ingewikkeld stelsel. Dittrich laat een schema zien van Sittard, waarop student Roy Keizers getekend heeft hoe de verbanden en splitsingen van lijsten verlopen zijn. Het resultaat is een chaotisch web van naar links en rechts versprin-

gende lijntjes. Een veel rustiger beeld geeft Sint Geertruid (1500 inwoners) te zien: veel rechte lijnen met af en toe een stapje opzij. Alleen bij de laatste verkiezingen komen plotseling alle zes de lijsten bijeen. Dat is het resultaat van de gemeentelijke herindeling: het dorp sluit de rijen om in de gemeenteraad van Margraten zo sterk mogelijk te staan. De herindeling heeft overigens ook de opkomst van de landelijke lijsten versneld. Dittrich: „Het kiezersbestand is dan plotseling interessant geworden”.

De schaalvergroting van de gemeenten kan er toe bijdragen dat de mensen minder op personen dan op programma's gaan stemmen. Uit het weinige onderzoek dat naar de motieven van de kiezers is gedaan haalt Dittrich het voorbeeld van Simpelveld om aan te geven hoe sterk die persoonlijke band kan zijn: „In Simpelveld stemde veertig procent links bij de kamerverkiezingen, maar toen vlak daarna gemeenteraadsverkiezingen werden gehouden, bleef daar maar drie procent van over. In Heerlen en Sittard is wel eens een onderzoek gedaan naar de vraag waarom mensen hun stemgedrag zo snel konden veranderen. Daaruit bleek dat men voor de gemeenteraad op kandidaat A stemde omdat die een vergunning

voor het leggen van een dakraam zo vlot gegeven had of voor B, omdat die oma een taart had laten bezorgen voor haar verjaardag”.

Dittrichs onderzoek zal zich ook bezighouden met de vraag in hoeverre de verhouding kiezers-gekozenen doorwerkt in het beleid van de gemeente. Maar in de kleinere gemeenten levert dat het probleem op, dat de burgemeester en vooral de gemeentesecretaris een stevige greep op het beleid kunnen hebben, zodat de wethouders en de raad er maar zijdelings aan te pas komen. Dittrich vraagt zich daarom af of de acht gekozen gemeenten wel een representatief beeld voor heel Limburg kunnen opleveren. „Acht gemeenten kun je nog overzien met de mensen die we nu hebben. Als het er meer worden, ben ik bang dat we het overzicht kwijt raken”. Dat probleem is er ook de oorzaak van dat er geen referentiegemeenten uit andere streken met een zelfde monocultuur in het onderzoek betrokken kunnen worden. „Op die manier kunnen we moeilijk zeggen dat de kenmerken die wij aantreffen typisch Limburgs zijn”, aldus Dittrich.

Dertien studenten uit Maastricht en Nijmegen zijn actief bij het project betrokken. Zij verrichten de historische analyse van de gemeentepolitiek in de acht gemeenten, verzamelen al het beschikbaar materiaal van de gemeenteraadsverkiezingen van 1986 en houden zich bezig met het opstellen van enquêtevragen. Deze enquête zal door hen zelf worden uitgevoerd en verwerkt.

Een van de studenten is Jos Custers. Hij verzamelt de gegevens over de gemeenteraadsverkiezingen en de gemeenteraadspolitiek in zijn woonplaats Sint Geertruid, dat in het onderzoek van Dittrich gety-

peerd wordt als een „kleine platte-landsgemeente”. Het dorp telt ongeveer 1500 inwoners waarvan er ± 1000 stemgerechtigd zijn. Bij de herindelingsverkiezingen van 1982 is Sint Geertruid ondergebracht bij de gemeente Margraten. Custers is in juni 1984 met zijn onderzoek begonnen. Het brononderzoek heeft hij grotendeels afgerond, en de perikelen rond de gemeenteraadsverkiezingen van 1946 en 1949 staan op papier. Momenteel voert hij gesprekken met informanten. „Het nadeel is dat de meeste mensen al oud zijn. Je kunt als het ware iedere dag te laat zijn”, aldus Custers.

Opvallend voor de gemeenteraadsverkiezingen van Sint Geertruid tot 1982 is dat landelijke lijsten er geen poot aan de grond hebben gekregen, ook de KVP niet. De zeven raadszetels werden steeds opgevuld door personen die op plaatselijke lijsten stonden. Het streven van iedere plaatselijke groepering was om vier raadszetels te behalen. Daarmee had je recht op twee wethoudersplaatsen en kreeg je de feitelijke macht over de gemeente in handen.

Tot 1974 waren het vooral de wethouders en de gemeentesecretaris die de dienst uitmaakten in Sint Geertruid, dit ook omdat de burgemeester zich destijds niet zo intensief bezighield met de Geertruidse gemeentepolitiek.

De verkiezingscampagne werd zuiver op de persoon gevoerd. Na 1966 ging ook beleidspolitiek langzaam een rol spelen en pas in 1978 hadden alle deelnemende groeperingen een beleidsprogramma.

In 1982, bij de herindelingsverkiezingen, werden alle persoonlijke vetes aan de kant geschoven en prevaleerden de belangen van het dorp:

Sint Geertruid nam met één lijst „Algemene Belangen” deel aan deze gemeenteraadsverkiezing en kreeg 90% van de stemmen.

Voor Jos Custers is deze materie niet helemaal nieuw. Zijn interesse in (gemeente)politiek blijkt al uit het feit dat hij lid is van de dorpsraad Sint Geertruid en dat hij in het bestuur van het CDA, afdeling Margraten, zit. Over het onderzoek zelf is hij erg enthousiast, ook al kost het hem erg veel tijd. „Ik voel het niet zozeer als een belasting. Door aan onderzoek mee te werken krijg ik de kans om iets uit te voeren wat ik altijd al graag wilde doen”, zegt Custers. „Ik ben dan ook van plan om ooit een monografie op politiek gebied te schrijven over Sint Geertruid”.

Ook Dittrich benadrukt dat dit onderzoek zeker iets oplevert voor de meewerkende studenten.

„Zij maken een onderzoek mee, van het begin tot het eind en leren alles over enquête. Het hebben van onderzoekservaring is erg belangrijk als je bent afgestudeerd. Verder levert dit onderzoek voor de betrokken studenten voldoende materiaal op voor een doctoraalscriptie”, aldus Dittrich.

Jacques Herraets
Malva Driessen

Karl Dittrich

den als
eriodie
el gel
n is no
is in el
et is ge
r is da
ers ver
mazen
en.
aan het
1 vong
1 perie
iezings
was ge
ratscou
van de
officiee
liswaat
ninklij
cember
op 2 ja
is, oor
rechtel
gel niet

gemeenteraadsverkiezingen in
provincie worden vaak vereen-
igd met knoeierij, bier en duis-
re machinaties” schrijft Dittrich in
onderzoeksvorstel dat vorige
in de begeleidingscommissie is
proken. Het woord „knoeierij”
veel gebruikt in 1981 om de ron-
praktijken met volmachtstem-
in Zuid-Limburg te kwalifice-
„Een gebruik van volmachten
als in Limburg lijkt dan ook
chts in een bepaalde politieke
atuur te kunnen gedijen”, schre-
Dittrich en Cohen later in het
lands juristenblad. In hoever-
de eigen Limburgse opvattingen
de democratie doorwerken in
gemeentepolitiek hoopt Dittrich
drie à vier jaar te kunnen zeg-
In de tussenliggende tijd wordt
uitgebreid feitenonderzoek ge-
naar de verkiezingen sinds
1966. Er zijn acht gemeenten uitge-
acht die een min of meer represen-
atief beeld voor de provincie moe-
ven: Maastricht als grote stad,
ard als kleine stad, Brunssum als
ingemeente, Heer als overloop-
p van Maastricht en Sint Geer-
truid, Roosteren, Meerlo en Wans-
um als plattelandsgemeenten.
keuze berust op het voornaam-
kenmerk waardoor Limburg af-
kent van de rest van het land: de
monocultuur van één partij, de
KVP. Die partij haalde tot het mid-
de van de jaren zestig bijna alle
stemmen die er te halen waren bij
Tweede Kamer- en Statenver-
kiezingen. Maar bij gemeenteraads-
verkiezingen liet de KVP het steeds
weten. Dittrich: „Onder die om-
standigheden was het voor de KVP
niet interessant om mee te doen.
ze zij met een lijst waren geko-
zen, hadden de andere partijen
niet geroepen gevoeld hetzelfde te
zijn. De KVP is pas met eigen lij-
st gekomen als reactie op de ande-
re partijen. In Sittard bijvoorbeeld
haalde de Partij van de Arbeid in
1973 voor het eerst een zetel en bij
de volgende verkiezingen kwam de
KVP toen ook met een eigen lijst.
Het proces is begonnen in de grote
steden, omdat daar natuurlijk het
kiezerspotentieel het meest interes-
sant is, maar je ziet dat die ontwik-
keling steeds verder doorgaat. Ik
denk dat de gemeenteraadsverkie-
zingen van volgend jaar wel eens
kunnen aantonen dat de lokale lij-
sten hun beste tijd hebben gehad, al-
samen er belangrijke restanten
overblijven bestaan, zoals in Maastricht,
waar Stadsbelangen precies op de
lijn zit tussen twee blokken”. De
afwezigheid van grote, middelgrote en
plattelandsgemeenten moet inzicht
verschaffen in de vraag hoever dat
aanpassingsproces is gevorderd en
hoe dat in zijn werk is gegaan.

entiele
is er in een Limburgs dorp bij
de Tweede Kamerverkiezingen mas-
saal voor de KVP gestemd werd.
Wilde dat nog niet zeggen dat er in
dat dorp geen politieke tegenstellin-
gen bestonden. Ieder dorp kende
al kent nog steeds) een aantal lij-
sten, die om uiteenlopende redenen
gevormd zijn. In het ene dorp gaat

Joop de leeuwentemmer

„Zo intelligent ben ik niet bezig geweest”.

Joop Den Uyl opent een fototentoonstelling over oud-mijnwerkers. Dat bericht zal menig een het voorhoofd hebben doen fronsen. Voor veel Limburgers – oud-mijnwerker of niet – is Den Uyl de man die de mijnen heeft gesloten. Dat deze sentimenten nog niet zijn verflauwd, illustreerde Jacques Reiners van Studium Generale, dat een en ander had georganiseerd. In zijn inleidende woorden sprak hij waardering uit voor Den Uyl. Deze, immers, „waagde zich in het hol van de leeuw”. Observant ging eens voorzichtig kijken hoe de leeuw op deze insluiping reageerde.

„Ik kom net uit de Tweede Kamer”, begon de oppositieleider, „waar we hebben gestemd over het RSV-rapport. Voor de belangstellenden: Van Aardennen blijft - althans voorlopig”. De RSV-kwestie bood Den Uyl een vergelijkingsobject: „Het drama van een ondergang zoals de RSV heeft moeten meemaken, is de Limburgse mijnen bespaard gebleven. De gevolgen van de mijnsluiting mogen dan voor veel mensen alles behalve positief zijn geweest, er is hier tenminste een industriepolitiek gevoerd. In het RSV-debat kon je vaak de aantijging horen: dat is altijd maar pappen en nathouden. Maar de mijnsluitingen bewijzen dat socialistische heus niet terugschikken voor harde ingrepen”.

Waarom was tot sluiting van de mijnen besloten? Daar waren in de loop der jaren veel antwoorden op gekomen. Den Uyl noemde ze één voor één en beoordeelde ze allemaal als factoren van betekenis, maar geen ervan kon hij doorslaggevend noemen. Dat in de directie van de staatsmijnen veel economen zaten, die dus, dank zij hun achtergrond konden zien wat er ging gebeuren op de internationale steenkolenmarkt, was een factor van betekenis, maar niet doorslaggevend. Enzovoort. Eén antwoord op de vraag naar het waarom van de sluiting, wilde Den Uyl totaal verwerpen. Er werd wel eens geopperd dat een PvdA-politicus baat zou hebben bij het sluiten van de mijnen, omdat dat een sociale omwenteling zou teweegbrengen – een sociale omwenteling waarbij de socialistische zou-

den spinnen. „Zo intelligent ben ik niet bezig geweest”.

Nee, gelet op de afzetmogelijkheden van de Limburgse steenkool en het aanbod van goedkopere buitenlandse kolen was er voor Den Uyl maar één beslissing mogelijk: sluiten. Het was, aldus Den Uyl, een zuiver rationele overweging – al realiseerde hij zich goed dat het besluit een verstoring in het sociale mechanisme van Zuid-Limburg kon betekenen. Daarom: geleidelijkheid in het sluiten en een programma voor herstructurering.

„Ik geef geen oordeel”, zei Den Uyl met betrekking tot dit laatste. „Ik maak geen balans op van wat is gelukt en mislukt”. Liever wou hij nog even stilstaan bij het sociale aspect van de mijnsluiting. Hij was zelf een aantal malen ondergronds geweest. Dat had hem gebracht tot de overtuiging dat ondergrondse mijnarbeid, als het kan, moet worden vermeden. Ondanks de romantiek en ondanks de kameraadschap die er onder de grond kan opbloeien. Romantiek en kameraadschap waren geen argumenten. Als er een huis in brand stond, zag je ook dat er bij het blussen en de reddingsacties positieve menselijke eigenschappen naar buiten traden. Maar dat was nog geen reden om huizen in brand te steken. Mijnarbeid betekende ook: stoflongen, vuil, arbeidsongeschiktheid. Den Uyl zei dat hij in die tijd voorstander was geworden van mechanische kolenwinning en dat was hij ook gebleven. Hij was géén voorstander van abrupte sluitingen zonder herstructurering, zoals nu in Groot-Brittannië dreigt te gebeuren, maar uiteindelijk leek hem kolenwinning op mechanische wijze een meer humane oplossing. Waar zijn grootste onzekerheid lag, aldus Den Uyl, dat was bij de effecten van de mijnsluitingen op de sociale infrastructuur van Zuid-Limburg. De mijnscholen; de verenigingen; de mijnlampen; het gevoel bijeen te horen; het gevoel, vlak na de oorlog, dat heel Nederland afhankelijk was van de Limburgse kolenvoorziening; de trots zo'n belangrijke plaats in de Nederlandse samenleving in te nemen – dat alles is er niet meer. En het opbouwen van een nieuwe sociale infrastructuur is moeilijk; dat los je niet op door in deze en gene sector wat nieuwe werkgelegenheid te scheppen. Als

je een mijnwerker in Born aan de lopende band zet of in Heerlen op een kantoor, geef je hem nog geen nieuwe identiteit.

Er moest, volgens Den Uyl, ook niet almaar worden geroepen dat Limburg een schitterende toekomst heeft. Het opbouwen van een nieuwe sociale samenhang vond hij een zaak van de Limburger zelf.

Hierna nam den Uyls spreekbeurt een curieuze wending. Hij begon, zonder dat je kon spreken van een duidelijke cesuur, de lof te zingen van de Maastrichtse arbeidersbeweging. Maastricht, zo zei Den Uyl, was een van de eerste steden waar het socialisme aansloeg. Mensen als Willem Vliegen wisten hier al vroeg de arbeiders te mobiliseren om zich schrap te zetten tegen uitbuiterspraktijken van fabrikanten als de

Regouts. In Maastricht was, net als in het Luikse, veel gestaakt.

Kortom, we konden hier trots zijn op zo'n arbeidersbeweging, die in het verleden zich zo strijdbaar had opgesteld en dat nog steeds doet en in de toekomst ook zal blijven doen – of zoiets: het is moeilijk de aandacht erbij te houden als er op retoriek wordt overgeschakeld.

Maar ging het niet over iets anders? Opende hij niet een tentoonstelling over mijnwerkers? Hoe zat het met de strijdbaarheid van de kompels? Konden zij zich in vurigheid meten met hun Waalse collega's? Den Uyl repte daar niet over en dat is ook wel te begrijpen. Maar dat de leeuw voor zijn praatje zo'n warm applaus overhad...

Ad van Iterson

STUDENTEN HEBBEN HUN EIGEN ZIEKTEKOSTEN- VERZEKERING

Het is vele studerende en hun ouders niet ontgaan dat de SSGZ-ziektekostenverzekering voor het studiejaar 1984/85 zo mogelijk nog beter is geworden. De dekking van de verzekering werd uitgebreid, terwijl de premie voor 18- tot en met 23-jarigen met 40 gulden werd verlaagd tot f 440,-. Voor 24- tot en met 34-jarigen bleef de premie f 480,- per jaar.

Als aanvulling op de ziektekostenverzekering kan een tandartsverzekering worden afgesloten voor f 150,- per jaar. En voor de zeer weinige risico's waarvoor de SSGZ-verzekering geen dekking mocht bieden, kan de verzekerde een beroep doen op het noodfonds.

Allemaal aantrekkelijke zaken, die steeds meer studerende doen besluiten voor de SSGZ te kiezen.

De SSGZ-verzekering kan niet alleen de vergelijking met andere studentenverzekeringen met glans doorstaan, zij is ook het overwegen waard voor hen die nu nog via hun ouders in de particuliere verzekering zijn meeverzekerd. De daarin gehanteerde premie voor studerende kinderen is veelal veel hoger dan de premie van de SSGZ.

De SSGZ geniet tevens bekendheid vanwege de zekerheidspakketten; dit zijn combinaties van noodzakelijke verzekeringen waarmee de student(e) zich voor weinig geld kan verzekeren tegen aansprakelijkheid, ongevallen, brand, inbraak, en risico's bij reizen in het buitenland. Er is ook een aparte reisverzekering van de SSGZ met uitgebreide dekking. Vooral voor hen die al een SSGZ-ziektekostenverzekering en/of een zekerheidspakket 1 of 3 hebben is die reisverzekering uiterst voordelig (vanaf 50 cent per dag).

TENNISPARK DE ZONHOF

Molenweg 2 Amby

SPECIAAL STUDENTENTARIEF

- 4 verlichte gravelbanen
- tennissen van 9.00-23.00 uur
- niet tot 1 oktober zoals normaal, maar tot 1 november
- studententarieff 125,-
(eenmalig inschrijfgeld f 15,-)

Info:

SPORTCENTRUM DE ZONHOF

Molenweg 2 Amby-Maastricht
(bij Vijverdal). Tel. 043-627332

Stichting Studenten Gezondheids Zorg

Folders (met aanmeldingsformulieren) kunnen worden aangevraagd bij de SSGZ, Antwoordnummer 10070, 2200 VB Noordwijk ZH, tel. 01719-70944. Of stap binnen bij het plaatselijk informatiebureau van de SSGZ.

Ondergetekende wenst toezending van	Om Deze bon kunt u in een envelop zonder postzegel opsturen aan:
☐ de folder Ziektekostenverzekering	SSGZ, Antwoonnr. 10070, 2200 VB Noordwijk ZH
☐ de folder Zekerheidspakket	
☐ de folder Reisverzekering	
naam:	
adres:	
postcode/plaats:	
geboortedatum:	met/zonder partner

Piano, piano

de villa „Sonnevanck”, Roerzicht 22 te Roermond, heerst een weldadige rust. Professor Lou Groot, sinds een weekje hoogleraar in de Economie van de Gezondheidszorg in ruste en ridder in de orde van de Nedelandse Leeuw, waarschuwt ons dat de schijn bedriegt. „Ik ben nu iets meer thuis, dat is alles wat verandert, heb ik tegen mijn vrouw gezegd”. Het thuiszitten gebeurt vooral op het pianobankje. Zodra wij onze bewonderende blik hebben laten vallen op de gloednieuwe Bechstein-vleugel, springt de jonge emeritus op het bankje en brengt werken van Mozart, Schubert en Chopin te gehore. Hij speelt voortreffelijk. „Sinds dat ding hier staat kan ik er niet van afblijven. Ik heb er zelfs een Mozart-arm aan overgehouden. Om twaalf uur moeten we klaar zijn met het interview, want dan moet ik naar de fysiotherapeut om die arm te laten behandelen”.

raal getint, maar je kon er erg goedkoop werken. Ik had het politiek gauw bekeken. Ik dacht: die zusters doen toch wat ze willen. Wat ze denken dat ze moeten doen, moeten ze ook maar blijven doen, daar kom ik niet tussen zolang mij niets gevraagd wordt. Ik had op die manier een leven als God in Frankrijk. Ik ken ook directeurs die het anders hebben willen doen, maar die zijn de mist in gegaan. Later werd het de congregatie toch teveel. In 1963 werd een raadgevend college ingesteld en in 1968 besloten de zusters het ziekenhuis af te stoten en onder te brengen in een aparte stichting. Ze waren tot de conclusie gekomen dat de problemen die je in een ziekenhuis kreeg op te lossen van zo groot algemeen belang waren geworden, dat je het beheer niet meer aan een congregatie kon ophangen. De zorg die ze in het ziekenhuis boden, is altijd uitstekend geweest en als die eenmaal goed in elkaar zit, blijft dat ook zo, zelfs nu nog. De kwaliteit van de medische zorg in zo'n ziekenhuis is een ander hoofdstuk. In elke organisatie heb je sterke en zwakke punten, je had geen keus als er een nieuwe specialist moest komen. Toen ik in Roermond kwam zaten er acht specialisten. Als je een chirurg nodig had, was je een knappe jongen als je er een vond”.

Naast zijn werk als ziekenhuisdirecteur wilde Groot niet stil blijven zitten. Hij had het plan opgevat een proefschrift te schrijven en op aanraden van zijn Tilburgse leermeester van Berkum koos hij een onderwerp dat in het verlengde lag van zijn werk: „Prijsvorming van ziekenhuisdiensten”. In 1968 promoveerde Groot cum laude. Dat was hij min of meer aan zijn stand verplicht, want hij was twee jaar eerder tot lector in Leuven benoemd.

„In oktober 1973 vroeg Tiddens me of ik naar Maastricht wilde komen als hoogleraar. Ik heb toen meteen ja gezegd, want ik vond dat ik als Limburger niet kon weigeren. Toen ben ik in 1974 naar Maastricht gekomen en op 1 januari nam ik afscheid van het ziekenhuis in Roermond”. Dat ging niet helemaal zonder lood in de schoenen te voelen, geeft Groot toe. „Ik was in Roermond een goedlopende organisatie gewend met achthonderd man personeel. In Maastricht moest ik met helemaal niets beginnen. De zaak was niet gestructureerd, alles kon, er was weinig hiërarchie. Ik heb het in die tijd erg dom gevonden van het College van Bestuur dat iedere nieuwe medewerker meteen een vaste aanstelling kreeg. Alleen als je heel grote bezwaren tegen iemand had, zat er niet meer in dan een tijdelijk dienstverband. Ik zou gezegd hebben: geef mensen alleen maar tijdelijke aanstellingen, bekijk ze intussen kritisch en neem dan pas een meer definitieve beslissing”.

„Het heeft mij als econoom behoorlijk wat moeite gekost om een plaats te veroveren in het medisch onderwijs. Daar kwam nog bij dat ik als enige specialist op mijn gebied gevraagd werd voor alle mogelijke landelijke activiteiten: het Nederlands Ziekenhuis Instituut, het Centraal Overlegorgaan voor Tarrieven, de denktenk van Henkdricks en noem maar op. Dan ging ik steeds naar Greep om officieel toestemming te vragen en die vond steeds dat ik die baantjes moest aannemen. Dat was immers goed voor de reputatie van de jonge faculteit. Maar dat had voor mij tot gevolg dat ik de thuisbasis niet kon bewaken zoals ik dat graag wilde. Het gekke was dat de mensen graag zelfstandig wilden werken, maar aan de andere kant verlangden ze van je dat je de hele dag bij ze bleef zitten. Daar heb ik veel problemen mee gehad. Ik geef niet graag teveel leiding. In Roermond werkten we in 1955 al met een organieke bedrijfsrekening, zaten er op alle afdelingen budgethouders en hadden we een ondernemingsraad, lang voordat die dingen verplicht gesteld werden. Niet alleen daarom had ik er problemen mee dat de mensen van mij verlangden dat ik dar iedere dag zat. Je kunt volgens mij dat vak niet beoefenen als je steeds maar in Maastricht op je stoel blijft zitten. Dan droog je uit. En dankzij mijn relaties heb ik bovendien veel onderzoek naar Maastricht kunnen halen dat er anders nooit gekomen was”.

Belgen ook meer geplaagd door ziekte

„Zo te zien” zijn Belgen niet zo gezond als wij, Nederlanders. Dat is althans de conclusie van de drie auteurs van het Basisboek met gegevens over de gezondheidszorgsystemen in Nederland en België. Het boek zal 21 en 22 maart het uitgangspunt zijn voor het congres „Het gras aan gene zijde”, dat onder auspiciën van het tijdschrift „Gezondheid en Samenleving” wordt gehouden. Daarvoor is de Belgische enclave Baarle-Nassau uitgekozen.

Belgen gaan gemiddeld eerder dood dan Nederlanders. Vroeger kwam dat vooral door de grote zuigelingensterfte, tegenwoordig eerder door de grotere sterfte onder mannen van 45 tot 50 jaar. Wat ziekte betreft zijn de twee landen door verschillen in registratie moeilijk met elkaar te vergelijken. Maar de auteurs beschikken wel over genoeg materiaal over riskante leefwijzen, die moeten leiden tot ziekte of dood. Belgen roken ongeveer evenveel als Nederlanders, maar drinken aanzienlijk meer. In 1950 dronken zij nog vier keer zo veel als wij, maar inmiddels hebben zij hun leven gebeterd en wij het onze verslechterd: nu drinkt een Belg nog anderhalf keer zoveel als een Nederlander.

Wie zich per auto voortbeweegt in België, loopt daar twee keer zoveel kans het er niet levend af te brengen als in Nederland.

Eigenlijk moesten Belgen gezonder zijn dan Nederlanders, omdat zij veel meer gezondheidsvoorzieningen hebben dan wij. Er zijn ruim twee keer zoveel huisartsen per duizend inwoners, meer specialisten en meer kinesitherapeuten. De medische opleiding in België is vrij toegankelijk, maar de selectie tijdens de studie is streng: in Nederland valt 25% tijdens de studie uit de boot, in België 55%. Wie wil deelnemen aan het congres kan terecht bij het secretariaat van de Algemene Faculteit, toestel 700. (jh)

Het onderwijssysteem was voor mij ook een probleem. Ik heb echt mijn best gedaan om stageplaatsen in de ziekenhuizen te organiseren en methoden bedacht om de studenten uit te laten rekenen wat een of andere dienst kost. Tot mijn grote spijt heeft dat allemaal weinig resultaat gehad. Bovendien kreeg ik mijn onderzoek binnen de universiteit weinig verkocht. Ik moest mijn projecten verdedigen tegenover mensen uit het Biomedisch Centrum en daar heerste nu eenmaal een andere mentaliteit. Ik werkte niet met proefdieren, ik moest mijn onder-

zoek opbouwen vanuit de praktijk. Toch heb ik in de wetenschapscommissie altijd een erg welwillende behandeling gehad. Mijn voorstellen waren meestal hamerstukken, maar ik bracht dan ook altijd het geld mee. Dat kwam allemaal uit de derde geldstroom. Ze dachten zeker: laat die Groot maar scharrelen. Ik had al snel in de gaten dat ik niet op de eerste geldstroom moest mikken, want ik wilde niet meedoen aan die animositeit, dat vechten om die plaatsen”.

Jacques Herraets

Van patersbuurt tot universiteitskwartier

De Tongersestraat

Op een foto van dertig jaar geleden ziet de Tongersestraat er nog net zo uit als nu. Het aanzien van de gebouwen, de sfeer van de straat, de bocht in de weg en de langzame klim naar boven, het is allemaal nog eender. Het verkeer is alleen drukker geworden. Vooral stadsbussen en vrachtwagens zorgen voor overlast. Ook de personenauto's kunnen er wat van. Zodra ze de hoek bij café Tribunal genomen hebben, gaat het plankgas tot bij de Patersbaan, de stad uit. Voor menige passant is dat de Tongersestraat. Een straat waar je de binnenstad uitgaat of binnenkomt via de Kakkeberg – of in welluidend Nederlands: de Kakeberg. Een straat waar op het oog dus weinig veranderd is. Maar gesprekken met buurtbewoners bewijzen het tegendeel. In de loop der jaren is er heel wat gebeurd: het vertrek van de paters, de sloop van de twee kerken, de ontvolking, het verdwijnen van typische buurtwinkeltjes, de komst van de Tribunal, van Rika en in 1974 van de RL.

Op nummer 2 woont Paul Batta, advocaat, in het huis waar zijn vader in 1894 geboren is. Paul zelf zag op Prins Bisschopsingel 15 het levenslicht. In 1934 is hij op nummer 2 met zijn ouders komen wonen. Paul is de laatste telg van een roemrijke familie van juristen en musici. In 1741 vestigden de Batta's zich in Maastricht. Tot dan toe hadden ze in Hoei (onder Luik) vertoefd. De beroemde cellist Alexander Batta, waar in Wijck een laan naar vernoemd is, was een broer van zijn overgrootvader.

Paul Batta weet heel wat over de Tongersestraat te vertellen. Zijn betovergrootvader was president van de rechtbank en betrok daarom het dichtstbijzijnde pand. Paul was tot 1965 met burgemeester Baeten gelieerd in een advocatenkantoor op de Kortestraat. Toen Baeten burgemeester werd, ging Paul in zijn eentje verder. Hij nam intrek op de bovenverdieping van nummer 9, naast trituur Rika. Batta: „Het was een heerlijke tijd. Riku bracht me regelmatig een kop koffie en elke ochtend waste ze mijn rumen, zomaar”. Toen Batta senior in 1970 overleed, verhuisde Paul met zijn kantoor weer naar de overkant. Nu is hij er verbonden met twee advocaten, wier namen rechts van de voordeur staan. De andere advocaten, met de namen links van de deur, huren bij hem kantoorruimte. Nummer 2 telt dus eigenlijk 2 advocatenkantoren.

Paul Batta kan net als Tiny Vrijens-Servais van de sigarenzaak en de rijwielhandelaar Janss zeggen wie er allemaal in de Tongersestraat gewoond hebben. Jaartallen moet je niemand meer vragen.

Veel cafés

De cafés „Tribunal” en „Ma van Sloun” bestaan al sinds tijden. Op de plek waar nu het restaurant „Au Four Carré” is, was slagerij Huntjens (en in de jaren zestig banketbakker Huntjens). Waar frituur Rika is, zat meubelmaker Ramakers; dán kwam de groentezaak van Paulissen. De „Aw klok” was toen nog geen café, ernaast was slager Keulen. Café De Pól was de zuivelwinkel van Kusters, in „de Heerlicheid” zat Dolhain, een olie- en kolonboer (wiens zaak op de Kakkeberg uitkwam). De groentezaak van Delvoie-van Thor is er nog, in „Hét Orjelke” zat bakker Cleuren, dan was er weer een woonhuis en meteen ernaast had de oma van Tiny Vrijens een café.

Paul Batta neemt ook de even nummers mee. Op 4 zat advocaat Russel, op nr. 6 het Commandeurshuis, waar nu de Nederlandse Credietbank is, woonde De Nerée tot Babberich, directeur van Mosa (volgens Rika was het een heuse, Hollandse baron; volgens Batta straalde hij dat wel uit, maar was hij niet van adel). De panden naast het monumentale Commandeurshuis werden bebouwd door de families Mobus-Bolsius, Hofman, Berenschot en huisarts Marres (nu Gielen). Waar tot voor kort „Art Unlimited” een winkel had (en waar nu Starmans een orthopedische instrumentenmakerij gaat vestigen) zaten de Tilmans met een radiozaak. Dan komen twee kleine huizen met op 16 een gevelsteen; „In den Raef”. Waar nu fysiotherapeut Jaspers zit was slagerij Kluts, ernaast woonde de familie Lustermans en op de hoek bij de Patersbaan (nu Huize Beatix, een verzorgingshuis voor

ouderen) was de sigarenzaak van de dames Servais. Eén van die twee ongehuwde dames werd Karel I genoemd, vanweg haar grote hoed en haar fiere verschijning. Als je de Patersbaan oversteekt, kom je bij bakkerij Dexters, een zaak die al meer dan honderd jaar oud is. Dan belanden we bij „Ria Design Styling”, een zaak in wording, waar vroeger in goed Mestreechs „de comestibles” winkel was van mevrouw Servais, de moeder van Tiny Vrijens. Naast Rika is Bart Reuten, werkzaam op het BMC bij Anatomie, flink aan het verbouwen. Zijn vrouw Josje gaat er een bloembinderij beginnen. Enkele jaren terug zat er „poompemeker” (loodgieter) Zeguers, een broer van Jules. (En vóór Zeguers zat er Plantaz, van de sleutelcentrale). Lamberti, de gepensioneerde elektricien, woont nog steeds in het huis naast Bart en waar nu de Pater Noster is, zat vroeger (vóór de Chinees) de bloemenzaak van juffrouw Pinx. Een struise dame met de mooiste bloemen van de stad: een begrip! (Ze overleed in 1975). De kapperszaak „New Wave” was jarenlang een schoonheidssalon en daarvóór een café „de grote Pot”. Tailleur Banser woonde er vlak naast, met aan de linkerkant nog een café. Bistro „Cologne” was ook café. Aan de overkant van de „Zapsruot” (Abtstraat) zat kruidenier Lemmens. De buurtbewoners beamen het allemaal: de Tongersestraat was zo'n dertig jaar geleden een levendige straat. Het was in feite een dicht bevolkte buurt die zichzelf kon bedruipen. Alle winkels die je nodig had, waren op loopafstand aanwezig. (In de Bouillonstraat zat een

drogist, een winkel met schrijfbenoedigheden en de meubelzaak van Pans).

Tegen het eind van de jaren vijftig is er de klad ingekomen. De buurt liep leeg, de mensen gingen wat ruimer wonen in de nieuwbouwwijken als Caberg, Pottenberg en Malberg. De typische buurtwinkels sloten hun deuren, hetzij door overlijden hetzij door vertrek naar elders. En juist in die tijd kwam de ommekeer. Lou Graus opende Tribunal, Rika Cesarin-Nadal begon een friture, Tiny Vrijens nam de sigarenzaak van Defesche over en wat later in 1966 vestigde Janss in het huis van zijn grootvader een fietsenzaak.

Verhollandst

Tiny Vrijens-Servais drijft sinds 1960 haar sigarenwinkel. Ze is nog in de Tongersestraat geboren – recht tegenover het hoofdgebouw in een achterhuis. Tiny heeft haar hele leven in de straat gewoond, de sigarenzaak is haar vijfde woonplek. Op een communiefoto, uit 1934 waarschijnlijk, is nog goed te zien dat er toen al een sigarenzaak was. De universiteit heeft volgens Tiny weinig aan het straatbeeld gewijzigd: „Het is hier wel verhollandst. Dat is niet erg, maar het is wel zo. Het is nu beslist drukker op de winkel dan vroeger. Het publiek is ook heel anders. Snoep bijvoorbeeld verkocht ik vroeger nooit, nu vragen de klanten erom”. Het zijn vooral RL-werknemers, ambtenaren van de provincie en tot voor kort van Rijkswaterstaat die klant zijn bij Tiny. „Als de kantoren zouden sluiten, zou ik mijn deur dicht kunnen

doen. 's Zaterdags bijvoorbeeld is mijn slapste dag”.

Tiny's hartelijkheid werkt aanstekelijk. Ze attendeert me op mensen die hier al lang wonen. Ik mag beslist niet de dames Bruls vergeten. Ze wonen recht tegenover de ingang van het hoofdgebouw naar Janss. Francis en ik worden er zeer gastvrij ontvangen. De vier gezusters wonen sinds 1925 in het prachtig ingerichte Maastrichtse herenhuis. In dat jaar werd hun vader onderwijzer aan de openbare lagere school op de Spilstraat, waar nu de ingang van de Entre Deux ligt. Vader Bruls kwam uit Voerendaal, moeder Bruls-Lamour was „un échte Mestreechse”.

De dames Bruls

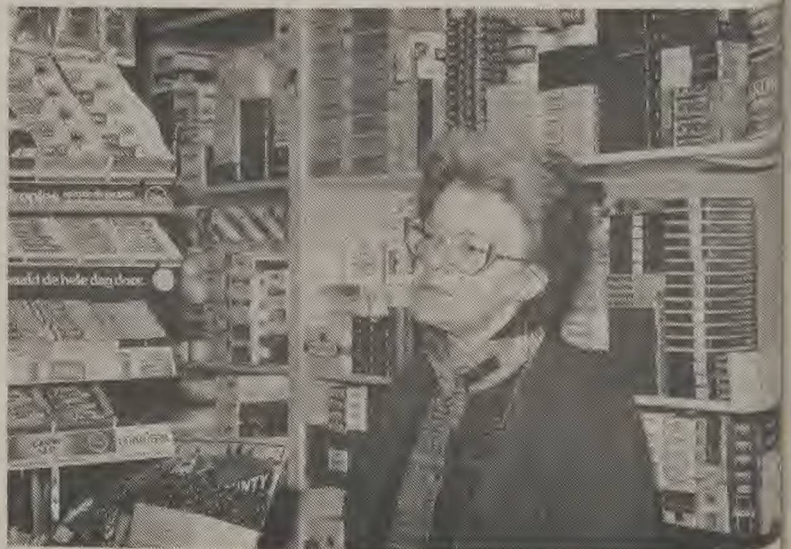
De dames Bruls, zoals ze in de Tongersestraat steevast genoemd worden, hebben alle vier in het onderwijzers gezeten. Twee in het lager onderwijs en twee in het voortgezet onderwijs, als lerares Frans en gymnastieklerares: „We hebben heel wat Maastrichtse kinderen min of meer succes opgevoed!”. De dames zien in de sloop van de Franciscanerkerk en de Jezuitenkerk de grootste neergang van de Tongersestraat. En het moet gezegd worden: het verdwijnen ervan leverde een kale plek op aan de Patersbaan en een handjevol parkeerplaatsen in het Kruithuis. Een kulturele verarming, noemen de Bruls het. Ze hebben inneren zich nog als de dag van gisteren dat van heinde en verre mensen er de Heilige Mis kwamen bijwonen. (Een oom van Tiny Vrijens bijvoorbeeld kwam iedere zondag vanaf de Mergelweg gelopen voor de mis van zeven uur in de Jezuitenkerk).

Op de binnenplaats van hun huis staat een lolie in blauwe steen gehouwen. De Bruls' hebben het beeld gekocht van de sloper van de Jezuitenkerk. Het beeld stond voor de kerkingang op de binnenplaats als je de poort gepasseerd was. Henriëtte Bruls: „Het religieuze is in de straat verdwenen. Het straatbeeld werd vroeger geheel bepaald door bruine paters en Jezuiten. Je moet je dat eens voorstellen: méér dan honderd paters op één straat! En ze liepen allemaal in toren. Zoets zie je nu nooit meer”. Caroline Bruls: „Elke donderdagmiddag vond er hier een complete uittocht plaats. Dan gingen de Jezuiten naar de grotten van de Cannerberg. Daar aan drie wandelden ze er naar toe. Het was een heuse processie. Ja, dat is nu wel veranderd met de studenten”.

De komst van de studenten hebben de gezusters Bruls met vreugde begroet, want een klooster dat voor je deur enkele jaren leeg staat is geen lolletje.

Fietsband

Janss, de rijwielhandelaar, naast de Bruls', ziet die leegstand als één van de donkerste periodes van de Tongersestraat. Janss: „Als de universiteit er niet was gekomen, was ik zeker weggegaan”. Hij voegt er echter snel aan toe dat hij, als hij geweten had dat het toch minder heeft opgeleverd dan hij gedacht had, misschien toch was verhuisd. „Daarom

Tiny Vrijens-Servais

programma 2e helft seizoen 84/85

podium

Een theater in Vijverdal, waarom?

Natuurlijk is het geen alledaagse situatie dat een algemeen psychiatrisch ziekenhuis zoals Vijverdal zich bezighoudt met het organiseren van culturele activiteiten.

De situatie waarin Vijverdal zich bevindt is echter dusdanig specifiek voor deze instelling, dat realisatie van een cultureel activiteitenprogramma toch dichter bij het gewone functioneren ligt dan men denkt.

Bij de bouw is Vijverdal opgesierd met een schitterend „vestzaktheaterje“, dat plaats biedt aan 175 bezoekers, en dat toneeltechnisch volledig is ingericht. In de beginjaren werd dit theaterje zelden gebruikt, slechts de wekelijkse eredienst en adhoc activiteiten vonden erin plaats. Het feit dat Vijverdal als instelling inmiddels de filosofie heeft opgepakt dat zoveel als mogelijk de faciliteiten van de instelling worden opengesteld voor buitenstaanders, heeft de instelling doen beslissen om ook de exploitatie van het „vestzaktheater“, dat inmiddels „Podium Posjet“ heet, te starten. Doel van deze activiteit is om:

- een optimaal gebruik te maken van de aanwezige theatervoorziening in Vijverdal,
- de veelzijdigheid van het theateraanbod in de regio Zuid-Limburg te verbeteren,
- de beeldvorming van Vijverdal als algemeen psychiatrisch ziekenhuis binnen de regio te verbeteren,
- een positieve impuls te geven aan het sociaal klimaat binnen de instelling Vijverdal.

Vijverdal wil deze doelstelling bereiken door het Podium Posjet als een volledig zelfstandig theaterje te exploiteren op een gelijke wijze zoals dat met bijvoorbeeld de Stadsschouwburg, het Staargebouw of andersoortige culturele gebouwen en ruimten geschiedt. Dit betekent dat een voor een ieder toegankelijk programma wordt gepresenteerd dat zo breed mogelijk is samengesteld om een zo groot mogelijke groep van geïnteresseerde burgers aan te spreken. Wij hopen dat u

samen met ons als initiatiefnemers iets zult maken van dit theater.

De zaal gaat open om 20.00 uur. Het trefcentrum van Vijverdal, dat als foyer wordt gebruikt, gaat open vanaf 19.00 uur.

De zitplaatsen zijn niet genummerd. U kunt gaan zitten waar u wilt. Heeft u vragen of opmerkingen over het programma of het Podium Posjet in het algemeen, kunt u deze richten aan: Podium Posjet, postbus 88, 6200 AB Maastricht

Telefonisch is Podium Posjet te bereiken onder nummer 043-841777 toestel 2132

De zaal is bereikbaar via de zij-ingang gelegen aan het voorplein van Vijverdal. Vijverdal is met openbaar vervoer bereikbaar via *stadsbuslijn 2*, en met de *buslijn 53* (van de V.S.L.) richting Valkenburg. Het theater is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Kortingskaart/ kaartverkoop

Dit seizoen bestaat de mogelijkheid een persoonlijke kortingskaart aan te schaffen waarmee u een korting van f 2,50 per voorstelling ontvangt. Tevens krijgt u maandelijks ons programma toegestuurd.

De kortingskaart kost f 10,- en is het gehele seizoen geldig, ook bij de poppentheatervoorstellingen. Tegen inlevering van een pasfoto en f 10,- is de kortingskaart tijdens kantooruren verkrijgbaar bij de portier van Vijverdal en voorafgaande aan de voorstellingen.

MAART 1985

- 1 maart Boris Mulder „Recht door zee-show“
- 2 maart Toneelvereniging „Blik“ speelt de „Glimlach“ van Dimitri Frenkel Frank
- 8 maart Sistrum
- 9 maart Peter de Graaf „Klein voorstel tot het geheel“ en „Heen en Weerziens“
- 15 maart Kamerorkest „Rocaille“ Barok, klassiek en moderne muziek
- 16 maart Bilski (Ballet) „Les Pieces Universelles“
- 22 maart Roeli Walraven „Dichter(s) bij mij“
- 23 maart Trio Alan Defino - Jazz Alan Defino: guitar Kan Knooren: bass Guan Prince: drums
- 29 maart Alex d'Electricque „de Haaienplaneet“
- 30 maart Marijke Nekenman „De Travestiet“

MEI 1985

- 3 mei Bea de Grootte speelt „Tobie Nottobie“
- 4 mei Chileens muziekgezelschap „Canto Libre“
- 10 mei Frits Lambrechts en Fred Florusse met: „Verschoten Rood“
- 11 mei Culea Jazz van grote klasse
- 17 mei Zakdoek
- 18 mei Joke van Leeuwen „Lappendag“ Muziek: Carolien Deutman
- 21, 22, 23 mei Toneelgroep Alles is Drama (Koko) speelt „Met gesloten deuren“ van Jean-Paul Sartre
- 24 mei Zief Vanuytsel Vlaamse kleinkunst
- 29, 30, 31 mei Toneelgroep Alles is Drama speelt „Het haar van de hond“ van Hugo Claus

April 1985

In de laatste 3 weekenden van april organiseert Podium Posjet een aantal activiteiten rond de migrantenkulturen.

Vast staan op dit moment twee exposities van de vermaarde fotograaf Robert de Hartogh uit Rotterdam, met als thema's respectievelijk „De Islam“ en „Het Wonen“ („thuis in een vreemd land“) van buitenlanders in Nederland. Vanaf 12 april. Tekst Robert de Hartogh.

Uit de regio's Nederlands en Belgisch Limburg komen groepen muzikanten en dansers om gezamenlijk een avond te creëren met Griekse, Italiaanse, Turkse, Marokkaanse en Spaanse cultuur. Daarnaast zijn er contacten met de theatergroepen Tje 3, de Turkse groep Umut en de Marokkaanse groep Whalili.

Robert de Hartogh (41)

Fotograaf te Rotterdam. Is sinds zeven jaar thuis bij gastarbeiders in hun huizen, bij hun kinderen, hun huwelijksfeesten. Studeerde beeldhouwen en grafiek aan de kunstacademie te Rotterdam en Londen.

In 1972 waren er de zogenaamde „turkenrellen“ in de Afrikaanderwijk in Rotterdam-Zuid: burenruzies uitlopend op een week durende „burgeroorlog“ tussen Rotterdammers en gastarbeiders. Robert de Hartogh zat er middenin, in gebarricadeerde huizen, achter omgekeerde bedden, bij de Turken. Toen rees het plan om met de Stichting Hulp aan Buitenlandse Werknemers een tentoonstelling over gastarbeid te organiseren maar informatief fotomateriaal bleek nauwelijks of niet voorhanden. Daarop verwisselde Robert de Hartogh zijn etspers voor camera en ontwikkelbad en sindsdien fotografeert hij werk, leven en cultuur en etnische minderheden in Nederland. „Fotograferen is gelijk oversteken“, is een uitspraak van hem. Zijn foto's zijn niet de voyeuristische (tele-)snapshots, betrapingen van een buitenstaander

van een vreemde en daarom fotogenieke cultuur. Integendeel! Mensen die hij fotografeert komen ook naar zijn atelier en komen zijn doka binnen om in contactafdrucken uit te zoeken welke de goede prenten zijn. Opmerkelijk op hoeveel foto's er sprake is van direct oog-contact van de persoon met de (camera)/fotograaf.

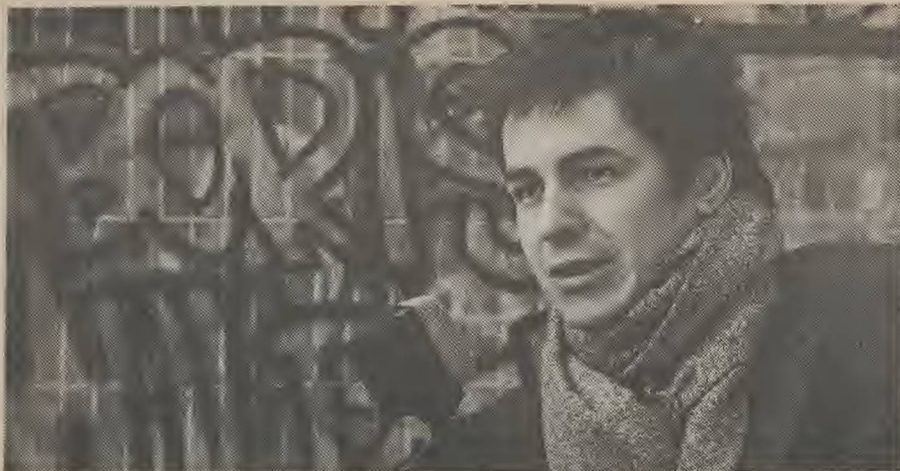
De Hartogh is thuis bij vele gastarbeiders en dat is zijn belangrijkste artistieke(!) kwaliteit. Hijzelf is er trots op. Robert de Hartogh werkt veelvuldig samen met het Nederlands Centrum Buitenlanders (NCB); maakte onder meer de fotoboeken „Amparo uit Spanje“ en „Kijkboek over Gastarbeid“. Naast meerdere exposities die hij samenstelde met en voor kringen van etnische minderheden in Rotterdam en elders in Nederland was er medio 1984 zijn expositie: „25.000 Moslims in Den Haag“ in het Haags Gemeentemuseum. Deze collectie is nadien door het museum aangekocht.

Podium Posjet presenteert foto's van Robert de Hartogh

Onder de werktitel: *Thuis in een vreemd land* werden twee collecties samengesteld.

1. *Wonen*: „Thuis in een vreemd land“ Wonen in de straat, in je huis, op de paar vierkante meters rond je bed... In je territorium verzamel je, rangschik je en berg je dat wat je dierbaar is, wat je droomt en wat je meenemen kon in je ene koffer...

2. *Islam*: „Thuis in een vreemd land“... Misschien is de mens in een vreemd land wel het meest thuis en in vrede aan zichzelf overgegeven als hij bidt. Grondbetekenis van de woorden Islam en Moslim is: vrede & overgave. Het is hachelijk om de mens in de beslotenheid van zijn gebed te fotograferen.

1 maart 1985

Boris Mulders
Recht door zee show

Een theaterprogramma rond het repertoire van Bart Deuss. Zijn *Recht door zee show* speelt zich af bij een tramhalte. Bij deze halte staat een man die daar op een nogal ongebruikelijk tijdstip is beland. Letterlijk en figuurlijk krijgen we een

steeds andere kijk op de zaken. Het maakt uiteindelijk niet veel uit of je nu een bakkersknecht een krantenbezorger of een ontslagen tuchthuisboef bent als je zo laat strandt bij een dergelijke bushalte. De eerste tram biedt uitkomst.

2 maart 1985

Toneelvereniging „Blik“

(voorheen de Kleine Komodie) speelt „de Glimlach“ van Dimitri Frenkel Frank

Deze collage van toneelstukjes van de bekende schrijver-regisseur geeft een zeer aparte kijk op zijn gevoel voor humor. Middels een exotisch restaurant, waar de draak wordt gestoken met de soms vreemde namen voor de diverse gerechten, komen we in een „would be“ kerststfeer terecht bij een uiterst bekakt echtpaar dat met de derde wereld wordt gekonfronteerd. Hierna kunnen we genieten van een pittig spelletje „Overspel“, om vervolgens het toneel onveilig te zien gemaakt door drie heren die een truttige huisvrouw uit haar huisvrouwenbestaan willen losrukken. We belanden vervolgens in een „regenjassenaffaire“ met een ongekennd heftige ontknoping, waarna we ons geplaatst zien tegenover een „dronken agent“ die ondanks dat een loop- en bloedproef wil afnemen. Het zonnige strand van Italië biedt daarna plaats aan een Hollandse moeder, die niet opgewassen is tegen de avances van een vurige plaatselijke Italiaan. Enfin... u heeft het al begrepen, een *plezierige avond* met „Blik“ en „Frenkel Frank“.

8 maart 1985

Sistrum speelt hollandse folk.

De muziek die Sistrum speelt laat zich grotendeels vangen onder de noemer "folk". Behalve het traditionele repertoire heeft de groep nog meer noten op zijn zang, zowel letterlijk als figuurlijk.

9 maart 1985

Peter de Graaf

(winnaar van het Cabaretconcours 1984) geheel anders in: „Klein voorspel tot het geheel“, en „Heen en Weerziens“

a. *Klein voorspel tot het geheel* (± 45 min). Een programma in de vorm van een lezing waarin „mr. Middelhoven“

uitwijdt over de betekenis van een klein, mysterieus gedichtje van Pierre Kemp. Het geheel heeft een komisch karakter.

Pauze.

b. *Heen en weerziens* (± 45 min.) Met Peer heen en weer, een dulle tweede helft, waarin Peer de Graaf rechtstreeks poogt het publiek te veroveren door levensliedertjes en vertelsels. Een oproep tot meeslepend meebeleven in de zin van *Levenslang Licht Amusement*.

15 maart 1985

Kamerorkest „Rocaille“

o.l.v. René Gulikers

Het orkest bestaat uit strijkers en blazers, die samen een groep vormen van 25 mensen. Het repertoire omvat muziek uit de barok- en de klassieke periode, maar ook moderne muziek. Een typisch kenmerk van het orkest is, dat er ook kamermuziek in kleinere bezettingen tot

het repertoire behoort alsmede koorbegeleidingen. Rocaille bestaat voor het grootste deel uit conservatoriumstudenten. Het functioneert echter geheel buiten het conservatorium om.

16 maart 1985

Stichting Bilski Algemeen

„Les pièces universelles“

De groep *Bilski Algemeen* is ontstaan uit de verbintenis van de danseres *Désirée*

Delauney en de performance kunstenaar *Boris Gerrets*.

Op de vreemde muziek van de Amerikaanse komponist *Dan Marmorstein* en altsaxofonist *Frits Heimans* hebben zij een ballet gecreëerd waarin de wereld vanuit een metafysisch

standpunt wordt bekeken. *Les pièces universelles* beschrijft in 5 episodes met ieder een afzonderlijk thema de weg, die van onze eerste concrete waarneming door beweging tot aan de vorming van het abstracte begrip van oneindigheid en universaliteit voert. Hun originele, soms zeer komische stijl is gekenmerkt door snelle en onverwachte wisselingen van expressiemiddelen, die steeds het voorafgaande relativeren en door de ironische houding, die zij tegenover hun eigen spel innemen.

Naar een idee van beeldende vormgeving en choreografie *Boris Gerrets*
Désirée Delauney
Boris Gerrets
muziekcompositie *Dan Marmorstein*
improvisatie *Frits Heimans*

Désirée Delauney danseres
Boris Gerrets nar
Frits Heimans altsax
Richard Hengeveld piano
Eric Eygenraam tuba
Paulette Boschung licht
Christine Boschung maskers
accessoires

22 maart 1985

Roeli Walraven speelt: „Dichter(s) bij mij“

muzikaal begeleid door: *Addy Scheele*

Dichter(s) bij mij is een programma, dat alles en soms ook niets met poëzie te maken heeft. Het is een programma dat d.m.v. teksten van verschillende schrijvers en schrijfsters een persoonlijk verhaal wil vertellen.

Het behandelt geen thema of stroming of een bepaalde figuur uit de literatuur. Het laat de koppeling zien tussen het geschrevene en het gespeelde vanuit een persoonlijke betrokkenheid. Een moment-opname, waarin een aantal aspecten van het leven naar voren wordt gebracht dat van belang is en zijn uitwerking heeft gekregen in „tot theater“ geworden poëzie. Uit de pers: „Roeli Walraven, een theaterpersoonlijkheid“.

23 maart 1985

Trio Alan Defino

Alan Defino heeft gestudeerd aan het Berkeley College of Music, Mass. Later heeft hij 10 jaar les gegeven. Hij heeft lange tijd les gehad van Joe Pass,

waaruit een hechte vriendschap is ontstaan. Hij speelt geen commerciële muziek, speelt vooral bob, swing en jazz. Alan Defino heeft meegewerkt aan o.a. de volgende producties: *Grease*, *Capades*, *Godspell*, *Evita*, *Annie*. Een „must“ voor de liefhebber.

29 maart 1985

Alex d'Electric met „De Haaienplaneet“

Maarten Balm, Ko van den Bosch en Ed Bosma presenteren dit door henzelf geschreven theaterstuk. Zij omschrijven hun programma zelf als anarchistisch, absurdistisch totaaltheater. De ongeveer twee uren durende voorstelling is een kettingreactie van ongerijmdheden, doordachte nonsens en hersenspinsels die als wijsheden

worden verkondigd. De rode draad in deze veelvoud van muzikale, verbale en visuele effecten is de geschiedenis van drie mannen die verschillende exponenten van de maatschappij vertegenwoordigen. Uit de pers: „Verrassende absurditeit in spel Haaienplaneet“, „Electric Alex dendert over toeschouwers“, „Taalkunst Alex d'Electric waard om vastgelegd te worden“, „Haaienplaneet blijkt schitterende parodie op huidige maatschappij“.

30 maart 1985

De Travestiet

is de muzikale presentatie van diverse vrouwbeelden. Een mannelijke travestiet blijft ondanks alle royaal toegevoegde vrouwelijke seksekenmerken, een man. Wat gebeurt er wanneer een vrouw in de huid van de mannelijke travestiet kruipt? Wat is het resultaat van een humoristische confrontatie met exentrieke alter-ego's? Op deze en nog vele andere vragen zal een aangenaam-ogende show eerder een nieuwe vraag dan een antwoord geven.

Aan „De Travestiet“ werken mee: *Marijke Nekeman* - tekst, muziek, zang; *Peter Lunow* - piano, muziek, zang; *Patty Netten* - licht, decor; *Ellen v/d Pas* - geluid; *Mariëtte Brinkman* - stemregie; *Carla* - speladvies; *Silvia v/d Heuvel* - productiebegeleiding.

3 mei 1985

Bea de Groot

Vorig jaar bracht Bea de Groot haar eerste solothoetheaterproductie „Navelbaai“ in Maastricht. Dit speelseizoen sluit ze af met de try-out van haar nieuwe (eveneens zelf geschreven) stuk: *Tobie Nottobie*.

dat het leven van haar kind verloopt: rustig, evenwichtig, overzichtelijk, verstandig enzovoort enzovoort. Tot op de dag (toevallig samenvallend met de dag van de voorstelling) dat haar voeten weigeren het spel nog verder mee te spelen. Deze aanleiding verandert in een paar uur tijd in grote mate *Tobie's* leven. Ten goede? Ten kwade? Dat kan nog tot een aardige discussie leiden - na de voorstelling!

4 mei 1985

Canto Libre

In het Chili van vóór de militaire machtsgreep anno 1973 betekende volksmuziek: een wapen in de strijd tegen onderdrukking en verknechting van het gewone volk. Een wapen dat concreet werd door de volksmuzikale beweging „Het Nieuwe Chileense Lied”, de stroming door dewelke het volk werd gemobiliseerd en bewustgemaakt van de grondige hervormingen die werden doorgevoerd door de echte democratie, die er in 1970 kwam, met de regering van Salvador Allende. Het is daarom dat de militaire machthebbers, na de putch van september 1973, hebben getracht alles te vernietigen wat kon herinneren aan „Het Nieuwe Chileense Lied”. Nooit echter is men er in geslaagd de rijke tradities van volksmuzikale creativiteit in hun totaliteit brutaal uit te roeien. Integendeel. Door de vlucht en verbanning van zowat alle voorname volkskunstenaars, bleef het „Nieuwe Chileense Lied” niet enkel beperkt tot Latijns-Amerika, maar reikte het weldra over de gehele wereld met als voornaamste bastion: Europa... Vandaag krijgt de beweging dan ook een dubbele betekenis: een wapen voor de zaak van onderdrukte volkeren in hun strijd tegen militaire dictaturen én een sterke band tussen het vaderland en de enkele miljoen in ballingschap levende Latijns-Amerikanen. Uit de Chileense odyssee groeide in België Canto Libre. Sinds haar ontstaan in de lente 1978, heeft Canto Libre zich ontwikkeld tot één van de belangrijkste

folkgroepen in België. Canto Libre betekent zeker niet: zómaar een kleurrijk stukje Latijns-Amerikaanse folklore. Volledig in de lijn van „Het Nieuwe Chileense Lied” is Canto Libre's muziek het medium, door hetwelk het Westeuropese publiek op de hoogte wordt gebracht van wat er zich in Chili heeft afgespeeld sinds de Pinochet-staatsgreep. Wordt aandacht gevraagd voor het lot van andere onderdrukte volkeren in Latijns-Amerika. Hoort men ergens in de muziek de stille pijnshreeuw van de balling, dan ervaart men evenzeer de kracht en levensvreugde van mensen die hopen op een andere morgen voor het verre vaderland... Mét de muziek is een belangrijk doel van Canto Libre: de nodige fondsen verzamelen om uiteenlopende humane projecten in Chili resp. andere Latijns-Amerikaanse landen, financieel te kunnen steunen.

Mauricio Caroca: gitaar, cuatro, perkussie, zang
 Jorge Figueroa: quena, zampona, cuatro, perkussie, zang
 Hector Salgado: charango, cuatro, gitaar, quena, piano
 Luis Save: gitaar, charango, perkussie, zang
 Pato Valle: quena, zampona, gitaar, cuatro, perkussie, zang
 Rudy Opdenakker: perkussie

Adrie Huinink: Adrie is afgestudeerd aan het Tilburgs conservatorium waarna hij in Brabant verder ging op die workshop waar hij Emiel leerde kennen. Ad is met Emiel naar Amerika geweest voor kortere tijd en heeft daar gestudeerd.

Ad Koolen: Ad is een jong veelbelovend nieuw talent in de Limburgse muziekscene. Ad studeert aan het Maastrichts Conservatorium afd. Lichte Muziek (Jazz). Naast een eigen quartet speelt hij op het conservatorium nog in de Big Band.

Emiel van Eydom. Emiel is de arrangeur en componist van de groep. Na z'n conservatoriumstudie in Maastricht, en na het winnen van de Jim Hall

jazz-avond in de USA, kreeg hij van de Amerikaanse overheid een studiebeurs en ging daarmee aan het Berkla College of Music studeren. Daar heeft hij gewerkt met o.a. gitaristen Al Definio, John Scafield; componisten en arrangeur Covey Allen en Peter Gordon en nog vele anderen.

De bezetting van Culea is als volgt:
 Saren en lyricon: Ad
 Keyboards: Adrie
 Slagwerk: Gian
 Percussie: Gerald
 Bassen: Roy
 Gitaren: Emiel

17 mei 1985
Zakdoek

Een van de meest populaire folkbands van de laatste tijd is wel de Belgische folkband *Zakdoek*, we gaan daarom nog even terug naar het verleden. Tom Serkeyn, de oprichter van de band, begon in het jaar 1976 met zijn vrienden Dirk en Erwin een trio op de academie, gewoon voor de gezelligheid en dat het gezellig was zou al gauw blijken, want ze werden gevraagd op feesten en bruiloften. Inmiddels was het al een jaar

van de meest geboekte folkbands geworden. Het repertoire is niet al te zwaar en we zouden ze willen omschrijven als geestdriftige folkmuziek, niet al te zwaar met hedendaagse elementen gekruid. Ambiance-muziek waarbij de benen beginnen te jeuken: Skiffle, Vlaamse boerenpolka's, Amerikaanse squaredances en ...*Zakdoek* speelt ze aan elkaar zonder de algemene lijn van het optreden te

10 mei

„Verschoten Rood”

Een theaterprogramma van en door Fred Florusse en Frits Lambrechts.

„Verschoten Rood” gaat over twee mannen, die al tien jaar lang een cabaretduo vormen, lief en leed met elkaar delen en de overgang (of liever gezegd: het afglijden) hebben meegemaakt van politiserend cabaret naar bloedeloos entertainment.

Zijn de tijden veranderd of zijn zij veranderd? Allebei waarschijnlijk. Vroeger leken de tegenstellingen helder: Je was vóór bevrijdingsbewegingen en tegen de grootmachten. Het publiek applaudiseerde... Tegenwoordig zijn er geen heldere tegenstellingen en hebben de dames en heren artiesten het over zichzelf: Van narcistische zelfgenoegzaamheid tot gereformeerde schuldcomplexen. Het publiek applaudiseert... Ons duo is ook veranderd. Vroeger waren ze gedreven idealisten, nu zijn het 40-ers, met één of twee huwelijken en buitenechtelijke relaties achter de rug, met riant bankrekeningen en een buikje van het goede leven. Hun programma bestaat uit gemakkelijke grappen en flitsend entertainment. Het publiek applaudiseert nog steeds... Het publiek is niet veranderd: het applaudiseert altijd...

Hiermede zijn we beland bij het kernthema van „Verschoten Rood”:

Impotentie. De impotentie van de artiest, die niet meer in staat is iets zinnigs te zeggen of te provoceren, omdat het publiek alles al heeft gehad en hij waarschijnlijk ook. En de impotentie van de ouder wordende man, die de viriele kracht van zijn jeugd als sneeuw voor de zon ziet verdwijnen. De hoogste tijd dus voor ons duo om de rekening op te maken.

11 mei 1985

Culea

De groep bestaat uit de volgende musici: Gian Prince: Gian is als leraar verbonden aan de muziekschool Sittard en als percuminist werkzaam bij o.a. L.S.O. In het verleden heeft hij met Emiel al in andere groepen gezeten zoals Quasai, Jazzirama en het Leo Jansen Quintet.

Roy van Ginsel: Roy is een veteraan in de Limburgse muziekwereld. Na jarenlange ervaring o.a. in Blues zette hij in Culea de eerste „Jazz-stappen”. Roy is trouwens de enige (zèér begaafde) autodidakt in de band.

18 mei 1985

Lappendag

door Joke van Leeuwen

Lappendag is het nieuwe theaterprogramma van cabaretière, schrijfster en tekenaresse Joke van Leeuwen. Met haar vorige programma Hoe Langer Hoe Zwanger brak zij op vele plaatsen in Nederland door en viel zij op

door humor, taalgevoel en eenvoudig solospel. Lappendag zou kunnen betekenen: de klikjesdag en de lappenmand, witte lakens uit de ramen als protest of overgave, onthulling van beelden en van bedekte termen.

In het grafisch zwart en wit van het decor doet Joke van Leeuwen haar bedoelingen kleurrijk uit de doeken. Op de piano en met klank- en lichtspel begeleid door Carolien Deutman en Jeannette van Enst.

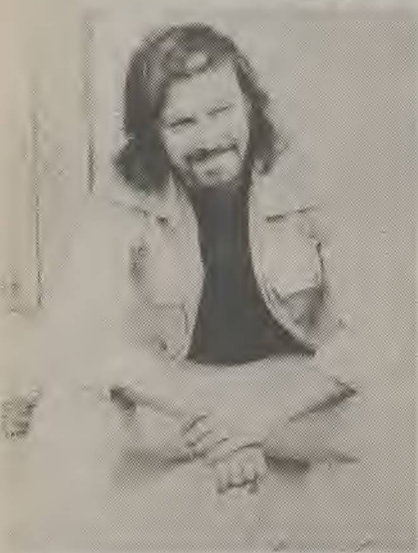
Tekst: Joke van Leeuwen
 Muziek: Carolien Deutman
 Techniek: Jeannette van Enst

21, 22 en 23 mei 1985
Toneelgroep „Alles is Drama“ speelt
„Met gesloten deuren“
van Jean-Paul Sartre

Regie: Peter Ritmeester
Spelers: Estelle - Karlien Bongers;
Innez - Tineke Gierveld;
Garein - Sjoerd Kaarsemakers.

Drie mensen kijken terug op hun leven.
Een leven dat niet vlekkeloos verlopen is,
ze zijn immers alledrie in de hel beland.

24 mei 1985
Zjef Vanuysel

Revelerende verschijning in de Vlaamse
kleinkunst-chanson-wereld. Zingt reeds
vanaf zijn twaalfde jaar.

Zjef is eigenlijk echt gestart onder impuls
van de liedjes van Jaap Fischer,
trouwens nog steeds zijn favoriete
zanger. Wanneer je Zjef hoort, moet je
toegeven dat er iets van waar is. Echter
geen imitatie, beslist niet, wel de
satirisch-wellicht-ook-cynische invloed
van Jaap Fischers repertoire en stijl.
Zjef Vanuysel werkt met eigen teksten,
eigen muziek en eigen gitaar. Wie of wat
is hij?

„Ik ben helemaal geen protestzanger en
protesteer als dusdanig ook niet. Mocht
hetgeen ik breng er soms toch op lijken
en klaag ik toestanden aan, dan is het
steeds in de optie van „wij zijn er zelf ook
bij“. Hetgeen ik zing is evenzeer van
toepassing op mezelf. Ik ben tenslotte
geen haar beter dan een ander.
Ter illustratie: ...wij spreken allemaal zo
graag van sociaal zijn. Wij houden
marsen tegen de atoombom. Wij eisen
gerechtigheid voor het mensdom... maar
als het er op aan komt roept iedereen in
koor: geef me een huis met een tuintje
ervoor.“

En over de angst: „Soms heb ik angst dat
ik mezelf niet zal kunnen blijven, dat ik zal
veranderen. Iets en iemand anders
geworden.“

Zjef van Vanuysel is reeds anders,
bedoeld als: anders dan andere
chansonniers, zijn liedjes zijn nog fris en
(on)bekommerd.

25 mei 1985
Toneelgroep Papaver
uit Maastricht speelt
„Kasimir en Karoline“
van Ödon van Horvath

Regie van Mienke Bakker

Werd voor het eerst gespeeld in 1932. Op
een verbazende manier werd liefde,
communicatie, geld, crisis, werkloosheid
met elkaar verweven in een stuk dat de
grote belangstelling van Ödon van
Horvath toont voor gewone, arme en aan
lager wal geraakte mensen.
Ook nu, anno 1985, zijn er veel
herkenbare situaties in dit stuk, dat Ödon
van Horvath zelf een volksstuk noemt.
Een volksstuk is het ook maar niet een
extra dimensie door het taalgebruik van
de personages.
In Kasimir en Karoline wordt schrijftaal
gesproken. De zinnen laten de sprongen
en tegenstrijdigheden van het denken

zien.
Het stuk speelt zich af op de Münchense
oktoberkermis in het begin van de jaren
dertig.

Kasimir is een ernstige jongen. Hij is net
zijn baan kwijtgeraakt en heeft geen geld
meer. Karoline wil daar niet aan, wil
ontsnappen aan Kasimir en eigenlijk aan
armoede, werkloosheid en alle ellende
die dat met zich meebrengt, maar
„hoever moet zij dan onder zichzelf
door“ zoals zij zelf zegt om daaraan te
kunnen ontsnappen. Voor Papaver was
het een verrassing om aan dit stuk te
werken.

29, 30 en 31 mei 1985
Toneelgroep „Alles is Drama“ speelt
„Het haar van de hond“

Auteur: Hugo Claus
Spelers: Mira Davids - Odette de Theije;
Mimi, haar moeder - Miek Cornips;
Joris Herremans, vriend van Mira - Karel
Meeuwissen; Frans Simons - Chaim
Huiper; Bob de Soter - Chaim Huiper;
Poema - Bert Lemmens.
Regie: Joop Omloo

Beknopte inhoud:
Het stuk speelt zich af in de huiskamer
van de bar „Mimosa“, een Belgisch huis
van plezier. Mira en Joris komen terug
van de begrafenis van Janine, een
vermoorde en bevriende collega van
Mira. Mira is overstuur en dat blijft zo. Ze
voelt haar eigen dood naderen maar
moet nog de nodige vernederingen en
corrupties doorstaan.

5, 6 en 7 juni 1985
„Alles is Drama“ speelt
„Burgermans Bruiloft“
van Bertold Brecht

Schrijver: Bertold Brecht
Regie: Maria Hermans, Oda Swarte
Spelers: Caroline Albers, Robbie v.
Berghum, Suzanne Besançon, Myriam
Bouwens, Ate-Frans de Bruin, René
Claessen, Mathon Heuts, Corine v.d.
Sluijs, Bert Zeegers.

„Die rommel, die troep, dat klungelwerk!
Waarom zijn we eigenlijk getrouwd?“,
verzucht de bruid tegen het einde van de
bruiloftsavond.

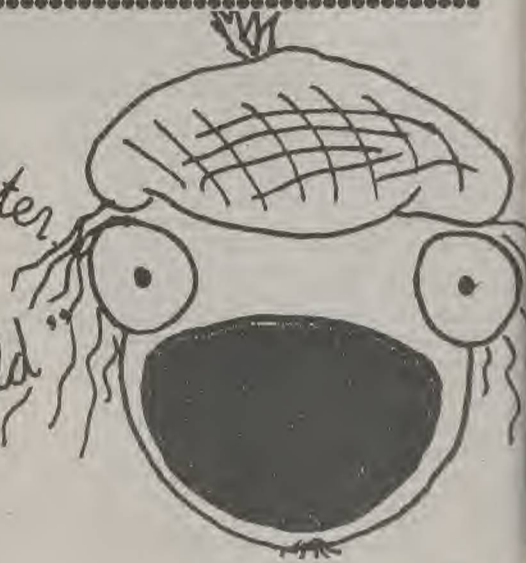
Op de hieraan voorafgaande avond laat
Brecht het publiek zien dat er onder het
oppervlak van een „gezellige“ avond
andere, minder vrolijke en gezellige
relaties meespelen, waardoor het
bruiloftsmaal eerder een steekspel wordt
dan een feestdiner.

12, 13 en 14 juni 1985
„Alles is Drama“ speelt
„De Droom van Amerika“
van Edward Albee

Schrijver: Edward Albee (vertaling:
Gerard Reve)
Regie: Jan Mokkenstorm
Spelers: Ton Koenen, Bart Zijlstra,
Marjolein Grol, Elvira v. Eyck, Kristel
Bulten

In deze eenakter toont Albee ons op
welhaast absurdistische wijze het failliet
van een burgergezin.
Paps, mams en oma verhouden zich met
elkaar volgens holle, vastgeroeste
patronen waarin onmacht, onbenul en
opportunisme hoogtij vieren. Deze
situatie lijkt houdbaar noch
veranderbaar, maar door inmenging van
een Dame van Goede Werken en een
Jongeman wordt toch een oplossing
gevonden die voor iedereen
bevredigend is, althans voor zolang het
duurt.

Ruben's
Poppenkasttheater
„de kleine wereld“

Het gehele seizoen Ruben's
poppenkasttheater
„De kleine wereld“

iedere zondagmiddag om 14.15 uur.
Entree f 2,50.

„Beste Ruben,
Ik ben erg getroffen door de manier
waarop en de flair waarmee je kinderen
benadert met je poppenspel.
Ik kan een ieder aanbevelen je spel met
de poppen en de kinderen te
aanschouwen om te zien wat je bij
kinderen losmaakt.“

„De kracht van Ruben is om met
eenvoudige middelen zoals een oude
sok en een handschoen een sfeer te
creëren die voor kinderen zeer
fantasieprikkelend is en uitnodigt tot het
zelf spelen met de poppen.“

Antoon Groot
Cult. Raad Amersfoort

R.P. Le Gué
regisseur Sesamstraat

24 februari 1985
**„De Liefdesdrank van
Blauwe Nijd“**

(1,2,3,4,5,6,7, wie moet ik een kusje
geven, een sprookje)

Tijdsduur: 1.15 uur.
Leeftijd: vanaf 5 jaar.
Inhoud: Blauwe Nijd is een toverheks
met een enorme hekel aan kabouters,
vooral met haar buurman krijgt zij steeds
ruzie, en hij bedoelt het toch zo goed.
Maar daar heeft zij juist zo'n hekel aan.
Daarom maakt ze een speciaal drankje
voor hem klaar, maar... Snuf heeft zo'n
dorst.

3 maart, 28 april, 19 mei 1985
„Zonder staf is koning af“

Tijdsduur: 1.15 uur.
Leeftijd: vanaf 5 jaar.
Inhoud: Een koning zoekt een werkster
om zijn staf op te poetsen. Zijn raadsheer
heeft iemand gevonden die alle vlekken
zal laten verdwijnen als sneeuw voor de
zon. De werkster blijkt een heks te zijn en
de ramp is niet te overzien als niet de
vlekken maar de staf verdwijnt. Want
zonder staf is koning af. Snuf komt te
hulp, maar ook Grote Slaap de dief loert.
Gelukkig zijn het de kinderen, met de
nodige verkleedkleren, die het spel tot
een goed einde weten te brengen.

10 maart, 14 april, 12 mei 1985
**„En daarom vieren wij
feest“**

Tijdsduur: ongeveer 1.15 uur.
Leeftijd: vanaf 4 jaar.
Een feestelijk en spannend programma
vol verkleedpartijen, waarbij er voor de
jarige natuurlijk een extra verrassing is.

17 maart, 7 april, 26 mei 1985
**„Blauwe Nijd krijgt de
kriebels, moet niezen en
wordt moeder“**

Plaats: binnen of buiten.

Tijdsduur: 1.15 uur.
Inhoud: Blauwe Nijd de toverheks vindt
een ei dat door een niesbui en een teveel
aan groeipoeder uitkomt. De vogel ziet in
Blauwe Nijd zijn moeder, maar als het
moederschap ondanks de
aanwijzingen van de kinderen, voor de
heks, die liever vrij en ongebonden haar
eigen weg gaat, teveel wordt, legt ze de
vogel onder de woorden „dit is pappa“
te vondeling bij het kabouterhuisje. De
vogel wordt ontdekt door Grote Slaap,
die met deze grote vogel geld wil
verdienen in het circus. Snuf die langs
komt en alles hoort maakt samen met de
kinderen een circus dat als val moet
dienen om Grote Slaap te pakken te
nemen. Voor de vogel wacht er een
bijzondere oplossing.

24 maart, 31 maart 1985

„Vies“
De voorstelling gaat over Snuf die een
einde wil maken aan alle „viezigheid“ op
straat. Hij zorgt voor de eerste openbare
honden-w.c.
Alleen zijn er figuren die anderen voor het
gebruik daarvan willen laten betalen. Een
heel „vies“ zaakje dus.
Laten we hopen dat jullie Snuf en Joepie
de Poepie kunnen helpen om alles tot een
goed einde te brengen.

21 april 1985
„Allemaal Poppenkast“

Tijdsduur: 1.30 uur.
Leeftijd: vanaf 5 jaar.
Inhoud: Ruben zelf noemt „Allemaal
Poppenkast“ een spektakelprogramma,
vol clownerieën, verkleedpartijen, water-
en knuppelgevechten, of zoals Snuf zegt:
„We gaan lekker poppenkassen, lekker
lol maken“.

5 mei 1985
**„Het Kleine Wereld
Kinderspeelfestijn“**

Maria, Louise, Carolien en Henriëtte Bruls

...lijkt hij op de onbestemde toewijding van de universiteit. Met lede ogen heeft hij veel medische studenten naar Randwijk zien vertrekken. Gelukkig zijn de ekonomen en de juristen er in de plaats gekomen. Janss: *„Een studentenbudget is beperkt. Een student een nieuwe fietsband moet hebben, vraagt hij mij niet om een goede band, maar wil hij eerst weten hoeveel een band kost. Je moet je met je prijzen aanpassen. Daarom moet ik het van veel klanten hebben. En elke verandering merk je direct”*.

...de beginjaren van de universiteit waren erg leuk. Janss: *„Het was hier in de overkant nog een schoolje met vijftig studenten. Je kende iedereen en als iemand voor een reparatie kwam, vroeg hij me steeds om het te duur te maken: als ik straks dokter ben, doe ik het ook voor een leuke prijsje”*. Janss vertelt in onverwacht Mestreechs de ene anekdote na de andere. Zoals de deur van Laurin Rietveld, een kunstschilder, die in de nationale kleuren was oververfd en de kozijnen oranje bij het bezoek van de koningin. Janss moet nog lachen om de heibel die de verhuurder (Klevarie) daarover maakte. Janss weet ook nog te vertellen dat het St. Servaasbeeld dat bij de kruising met de Kakkeberg ontstond prijkt, er niet altijd geïnstalleerd heeft. *„Ik heb van een zekere De Jong vernomen dat ze dat beeld, een kopie van het beeld op de oude Maasbrug, nergens kwijt konden. De gemeente wist er zich geen raad mee. Met veel tegenzin heeft de gemeente toen uiteindelijk besloten het beeld op die plek neer te zetten.*

Mevr. Dexters

Tribunal

De Tongersestraat, in vroeger tijden een echte buurt met veel bewoners en middenstanders, is anno 1985 veranderd in een straat met voornamelijk cafés, restaurants en kantoren. Ze behoort tot de bekendste uitgaanscentra van de stad. Niemand minder dan Graus heeft aan dat image veel bijgedragen. Met zijn „Tribunal” is hij tot ver in het land beroemd en frituur Rika doet wat dat betreft niet veel voor hem onder.

Ze zijn beiden in 1962 begonnen. Lou op 20 december van dat jaar en Rika wat eerder. (Ze woont al sinds 1952 in de Tongersestraat).

De Tribunal is altijd een café geweest. Vóórdat Lou erin trok, was het vier jaar een opslagplaats geweest van „Au Coin des Bon Enfants”. Lou heeft het café toen helemaal verbouwd. Lou: *„Die beginperiode was ontzettend moeilijk. Ik had geen vergunning voor sterke drank. Dus als iemand een „iltske” wilde drinken, kon ik hem dat niet eens serveren. Er waren toen dagen bij dat ik zeven gulden omzet had. Soms zag ik op één hele dag maar drie klanten”*. De Tongersestraat was toen als uitgaansgebied onbekend. Alleen „Ma van Sloun” was er en dat was toen een echt kaartkaffee met een vast publiek. Lou: *„De grootste moeilijkheid was de mensen over die pukkel (de berg op de Papenstraat/Bouillonstraat, t.h.) te krijgen. Ze bleven immers in de stad hangen. Als er niet meer zaken hier de straat verlevendigd hadden, had ik het nooit gered”*. De Tribunal heeft nu een reputatie en kan met evenveel recht als de Vogelstruys een bruin café genoemd worden. Lou: *„Ik snap niet dat iemand een bruin café kan openen. Het plafond en de muren waren wit toen ik begon, nu zijn ze bruin door de rook en nicotine”*.

De Tribunal is elke dag open van kwart voor acht 's morgens tot stipt twee uur 's nachts. Het publiek is zeer gemêleerd, er komt van alles. Zoals die woensdagochtend als we met Lou praten: *„Allemaal echtscheidingen bij de rechtbank”*. Lou verklaart ons zijn succesformule: *„In dit soort bedrijven behoort je van 's morgens tot 's avonds paraat te zijn. Je moet je als kastelein veel uitzeggen. Mijn filosofie is dat je altijd open moet zijn en niet moet denken er is nu niemand, ik sluit de tent. Over een uur kan ineens een heel gezelschap binnenlopen. Een kastelein moet heel tolerant zijn en de muziek die je draait maakt veel uit. Zelf distantieer ik me van allerlei clubs. Als je clubs binnenhaalt, word je ervan afhankelijk en dat is niet goed. Belangrijk is ook dat andere cafés in je directe omgeving zitten. Dan pas krijg je een loop van mensen naar de Tongersestraat. Je kunt van het ene café naar het andere en weer eens ergens terugkomen. En ik ben goedkoop!”*

De Tribunal is elke dag open. Lou heeft alleen op eerste kerstdag en op donderdag na carnaval dicht. Er zijn acht mensen in vaste dienst. De meesten werken al lang bij hem. Ludo Claessens bijvoorbeeld al dertien jaar. Louis zelf is elke dag in zijn café te vinden. Werken kan hij om gezondheidsredenen niet meer: *„Maar als ik hier ben, voel ik me happy”*.

Rika

De frituur van Rika Cesarin-Nadal gaat om vier uur open. Ik ben net

Joke en Lou Graus van de Tribunal.

op tijd, want diezelfde avond vertrekt ze voor tien dagen op vakantie naar Tenerife: *„Mama Mia, zo lang ben ik nog nooit op vakantie geweest”*. (Dochter Maria neemt in die tijd de honneurs waar). Rika is afkomstig uit Noord-Italië: *„Uit Redinië, een plaatsje tussen Venetië en Triëst”*. Ze woont al 51 jaar in Maastricht. Ze kwam als twintigjarige om met Cesarin te trouwen, die al in Maastricht woonde. Ze correspondeerden twee jaar voordat ze trouwden. Haar man is tweeënhalf jaar geleden gestorven. Rika heeft drie broers en drie zussen, waarvan er twee in Canada leven en één in Marseille. Rika en haar man verkochten Milano-ijs. Ze hadden een vaste standplaats op het Onze Lieve Vrouweplein, waar ze toen ook woonden naast „menier Pestoor” op de hoek van de Havenstraat. In 1952 trokken ze naar de Tongersestraat. Wat Rika nog altijd is bijgebleven, is het ontbreken van straatlantaarns: *„Alles was toen duister”*. Ook het huis was een puinhoop: *„Kein toilet, Madonna”*. Rika bekennt dat haar frituur in het begin heel moeizaam liep. *„De Tribunal heeft mij bekend gemaakt!”*

Rika's frituur hangt vol van foto's van de koningin: *„Daar ben ik stapelgek op; de Paus: „De paus wil ik zien. Ik wil de voeten kussen van de paus” en van haar kleinzoon, die vier jaar geleden tragisch om het leven kwam.*

Vaan wiet eweg

Wanneer Francis een foto schiet van het St. Servaas-beeld ontmoet-

Rika Cesarin-Nadal

ten we Lamberti en zijn vrouw. In de deuropening praten we even met hen. Lamberti heeft van 1956, vanaf zijn trouwen, tot 1982 een elektriciteitszaak gehad. Hij is nu met pensioen. Lamberti is net als Cesarin, Batta, Delvoie, Janss en Dexters een naam die nauwelijks Maastrichts klinkt. Lamberti: *„Vaan origine koume vier allemaol vaan wiet eweg!”*

Volgens Lamberti is er in het straatbeeld veel veranderd. Er zijn cafés, restaurants en veel kamerbewoners gekomen. De komst van de Rijksuniversiteit vindt hij niet zo ingrijpend: *„Och, op de universiteit heb ik wel heel wat bier naar binnen zien dragen, dat was vroeger met de peters niet!”*

Sjors van de „Aw Klok” heeft al bijna negen jaar een café. Daarvoor werkte hij ongeveer negen jaar in de Tribunal. De „Aw Klok” is door zijn voorganger Fred van Koot bekend geworden. Deze had nog niet zolang zijn twaalf en een half jarig jubileum gevierd toen hij de zaak aan Sjors overdeed. Sjors heeft weinig aan het interieur veranderd. Zelfs de tekeningen op de toiletdeuren en muren die herinneren aan de eerste naam van het café, *El Toro*, zijn er nog. Ook de naam „Aw Klok” heeft Sjors mee overgenomen: *„Fred hat unne fiemel veur klokke en iech hōb miech daa eigelik aon aongepas”*. Sjors had in het begin veel aanloop vanuit de Tribunal. Langzamerhand kreeg hij een eigen publiek, wat mensen van de rechtbank, de provincie en later de universiteit. Er komen weinig studen-

ten, wel veel medewerkers. Volgens vaste stamgast Edward Steur, secretaris van de Medische Faculteit, is de „Aw Klok” het eerste geacademiseerde café van Maastricht. Sjors is elke dag vanaf half vijf open. In het begin was hij al vanaf twaalf uur open: „Meh dao woort iech hartstikke gek vaan”. Sjors traint nu elke dag rond die tijd. In 1983 deed hij met een stel Maastrichtenaars mee aan de marathon van New York. Sjors finishte als eerste Maastrichtenaar op de 782ste plaats in de prima tijd van twee uur en achtenveertig minuten.

Café „Ma van Sloun” behoort tot de oudste cafés van de stad. (Het pand is nog steeds eigendom van de familie Van Sloun). Uitbater Wil Panis is er niet. Hij is langlaufen in Oostenrijk. Jacques Caris treedt op als gastheer; hij is bij Panis in vaste dienst. Panis zit er nu vijf jaar in. Het café kent veel RL-medewerkers onder zijn publiek, ambtenaren van de provincie, de PLEM en Rijkswaterstaat. Het vertrek van de twee laatstgenoemde kantoren heeft Panis danig parten gespeeld. Toch is de vrijdagavond, als de kantoren „uitgaan”, de drukste tijd. Op zondag is „Ma van Sloun” dicht. Caris is niet pessimistisch over de toekomst van de Tongersestraat, maar hij signaleert toch wel sinds 1982 een teruggang in het cafébezoek. Het drukke verkeer in één richting vindt Caris een ramp.

Op woensdagmiddag is het in „de Preuverij” gezellig druk. Er zitten voornamelijk studenten van de universiteit. Een aantal jaren terug heette het café nog „in den Guldenen Sterre” of gewoon „de Kakkeberg”. Ik praat met Arno Niessen, samen met Marjon en André Bollen, de kok, in vaste dienst. Danny Niessen, de beheerder, is er niet. Danny zit zo'n drie jaar in de zaak en sinds die tijd loopt het als een trein. Door de week en overdag is het café bevolkt met studenten. 's Avonds en in het weekend is er een geheel ander publiek: „Voornamelijk jonge stelletjes en verplegers van Annadal en Klevarie”.

De „Pater Noster” is een geheel ander café. Het heet een eetcafé te zijn, maar de prachtige inrichting met veel antieke tafels en stoelen en een schitterende bar, doet eerder aan een restaurant denken. Ilse Engels, de sympathieke gastvrouw, beaamt dat laatste: „Het eten is goed en gezien de kwaliteit goedkoop”. Er komen RL-medewerkers, maar ook studenten eten. „In het weekend zitten hier ook ouders met hun kinderen”. De „Pater Noster” bestaat sinds 1 augustus 1984. Frank Janmaat, de beheerder is er niet. Ilse werkt er nu drie maanden parttime. Het café is elke dag open. Het behoort met „de Preuverij” en „de

Royal” in de Wolfstraat toe aan Horca BV. Die BV gaat binnenkort weer een zaak openen in de Wijcker Brugstraat, hoek Wijcker Grachtstraat.

„De Pöl”, de kleinste kroeg van de straat, wordt sinds 1 januari 1984 geëxploiteerd door John Dejong en zijn vrouw Marij. (John werkte daarvoor circa drie jaar bij Panis). John is tevreden. Het café loopt steeds beter: „Wie kan dai zeggen in deze tijd van teruglopende verdiensten?” John is negentig uur per week in touw voor zijn zaak. Aan het aantal openingsuren zou je dat niet zeggen. De Pöl is elke dag van 12 tot 2 's middags en vanaf vijf uur 's avonds open, behalve op woensdag, dan is de deur dicht. John: „Pöl heeft drie betekenissen: een bierkruik, een kip van nog geen jaar en een leuke meid”. De naam is door de Brands-brouwerij bedacht, waarschijnlijk ook omdat Pöl rijmt op RUL. In het café is het rustig. Aan een tafeltje zit Pierre Geijzen, de bekende man met de rode baard. (Pierre woont in een appartement van het Gemeentelijk Woningbedrijf, dat pas is opgeleverd. De ingang van zijn nieuwe woonruimte ligt op de Kakkeberg). John attendeert me op nog een bijzonder figuur in de straat: Henk van Denzen. Hij woont sinds 15 jaar voorbij de Abtstraat in een kamer die uitkomt op de straat en waar de vensterbank vol met beeldjes staat. Van Denzen vroeger corrector bij het Limburgs Dagblad, schreef verleden jaar een brochure over de Helpoort.

Ik realiseer me dat ik nog met heel wat figuren kan praten, wil het beeld van de Tongersestraat een beetje compleet worden. De huisbankier van de universiteit bijvoorbeeld, de Nederlandse Credietbank, heb ik nog niet eens met een bezoek vereerd. De bank die in de jaren vijftig „de Trichtse Bank” op de Grote Gracht 82 overnam, is sinds 1956 in het Commandeurshuis gevestigd. Ook een bezoek waard zijn de restaurants. Zeer zeker het gerenommeerde „Au Coin des Bon Enfants” op de Ezelmarkt, waarvan ik me herinner dat Fernandel er ging eten als hij in Luik op bezoek was. Andere restaurants zijn: „Jean la Brouche”, „au Foir Carré”, „de Heerlijkheid”, „t Örgelke” en „Cologne”.

Veel buurtbewoners zijn nog niet eens aan het woord geweest. Jules Zeguers en Bernard van Swaay, de oude getrouwen van het hoofdgebouw die nog voor de Jezuïeten gewerkt hebben, heb ik met opzet buiten het verhaal gehouden. Want als die twee beginnen te vertellen over de Tongersestraat...

Ton Hameleers

Frank en Ilse van de Pater Noster.

ROBECO PRIJS '85

De Robeco Groep stelt een eerste prijs van f 10.000,- ter beschikking voor het beste artikel over Sparen of Beleggen, dat geschreven is door studenten in het economisch, administratief en commercieel onderwijs. De tweede prijs bedraagt f 5.000,-, de derde prijs f 2.500,-. De artikelen dienen minimaal 2.000 en maximaal 5.000 woorden te omvatten. Inzendingen dienen uiterlijk 31 augustus 1985 in het bezit te zijn van de Robeco Groep. De jury bestaat uit: Dr. J. Zijlstra, oud-president van De Nederlandsche Bank, thans onder meer lid van de Raad van Commissarissen van de Robeco Groep. Prof. Dr. A.I. Diepenhorst, oud-hoogleraar

financiering en belegging aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. Prof. Dr. W. Eizenga, hoogleraar staathuishoudkunde en statistiek aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Secretaris van de jury, Dr. J.J. van Duyn, directeur research Robeco Groep. Reglement en aanmeldingsformulier rechtstreeks te bevragen bij Robeco Groep, Heer Bokelweg 133, 3032 AD Rotterdam. Tel. 010-650711. (Mevrouw E. E. R. Heystek).

Op 18 januari 1985 hebben de Nederlandse universiteiten en hogescholen gezamenlijk de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten opgericht. Deze vereniging stelt zich ten doel de gezamenlijke belangen van de deelnemende instellingen te behartigen. De activiteiten van de vereniging worden ondersteund vanuit een bureau dat nog grotendeels moet worden ingericht.

Het dagelijks bestuur van de vereniging wil gaarne in contact treden met gegadigden voor de functie van

DIRECTEUR m/v

van het bureau. De directeur zal leiding moeten geven aan een team van ca. 20 medewerkers die overwegend universitair zijn gevormd. De directeur zal dienen te beschikken over goede managementkwaliteiten en een gedegen kennis moeten hebben van de problemen en perspectieven van het wetenschappelijk onderwijs.

Een uitgebreide beschrijving van de doelstellingen en werkwijze van de vereniging is te vinden in het rapport van de zgn. Voorbereidingscommissie uit oktober 1984; desgewenst kan dit rapport worden

aangevraagd bij de secretaris van de VSNU, mr. J.A.P. Veringa, Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen, telefoon 080-512287.

Aan deze functie is een honorering verbonden in schaal 15 of 16 van het BBRA 1984, e.e.a. afhankelijk van voorervaring; standplaats Utrecht.

Schriftelijke sollicitaties kunnen, uiterlijk 29 maart 1985, worden gericht aan de voorzitter van het dagelijks bestuur, mr. K.J. Cath, Postbus 9500, 2300 RA Leiden.

VERENIGING VAN SAMENWERKENDE NEDERLANDSE UNIVERSITEITEN

Bureau Onderwijs FdG

Aan: Alle studenten Medische Faculteit.
Betreft:

Verkoopbalie bronnen geneeskunde

Thans zijn nog beschikbaar de navolgende secundaire onderwijsbenodigdheden voor de studenten van de Faculteit der Geneeskunde.

De verkoopbalie secundaire onderwijsvoorzieningen (hal, hoofdgebouw) is geopend maandag tot en met vrijdag van 12.30-14.00 uur.

Eerstejaarsstudenten Geneeskunde:

Het literatuurboek behorend bij blok 1.1 1984/1985 „Inleiding in de medische studie” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 10,20.

Het literatuurboek behorend bij blok 1.2 1984/1985 „Traumata” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 5,50.

Het literatuurboek behorend bij blok 1.3 1984/1985 „Infecties en ontstekingen” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 6,10.

Het literatuurboek behorend bij blok 1.4 1984/1985 „Psycho-somatiek” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 10,50.

Het literatuurboek behorend bij blok 1.5 1984/1985 „Atherosclerose” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 5,-.

Tweedejaarsstudenten Geneeskunde:

Het literatuurboek behorend bij blok 2.1 1984/1985 „Embryo en foetus” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 7,50.

Het literatuurboek behorend bij blok 2.4 1984/1985 „de Adolescent” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 5,-.

Het literatuurboek behorend bij blok 2.5 1984/1985 „de Volwassene” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 3,20.

Derdejaarsstudenten Geneeskunde:

Het literatuurboek behorend bij blok 3.1 1984/1985 „Koorts, infectie en ontste-

king” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 5,50.

Het literatuurboek behorend bij blok 3.2 1984/1985 „Moehheid” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 5,50.

Het literatuurboek behorend bij blok 3.3 1984/1985 „Kortademigheid en pijn op de borst” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 6,90.

Het literatuurboek behorend bij blok 3.4 1984/1985 „Leefwijzen” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 7,50.

Vierdejaarsstudenten Geneeskunde:

Het literatuurboek behorend bij blok 4.5 1984/1985 „Hoofdzaken en kopzorgen” is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 4,-.

Aan: Alle studenten Geneeskunde
Betreft: Openingstijden balie
Bureau Onderwijs FdG.

Op verzoek van de studenten worden de tijden van de openstelling van de balie Bureau Onderwijs FdG meer in aansluiting gebracht met de openingstijden van de Verkoopbalie.

Jaar 1-4:

Per 4 maart 1985 wordt door het Bureau Onderwijs FdG dagelijks de balie opengesteld vanaf 11.30-12.30 uur in kamer 020A (begane grond, Hoofdgebouw). De openingstijden gelden voor de studenten van de eerste vier studiejaar.

Jaar 5-6:

Voor deze groep studenten is het Bureau Onderwijs FdG uitsluitend in de ochtend bereikbaar (tot 12.30 uur) voor het inwinnen van informatie betreffende het onderwijs van het vijfde en zesde jaar.

Aan: 1e, 5e en 6-jaarsstudenten
Faculteit der Geneeskunde
Betreft: Data uitreikingen
getuigschriften in 1985

In de 39e bijeenkomst van de Dagelijkse Commissie voor de Examens zijn de volgende uitreikingdata voor getuigschriften vastgesteld:

maandag 02.09.1985 (Propedeuse)
vrijdag 13.09.1985 (Doktoraal)
vrijdag 20.12.1985 (Doktoraal)
vrijdag 26.07.1985 (Basisarts)
vrijdag 13.09.1985 (Basisarts)

vrijdag 18.10.1985 (Basisarts)
vrijdag 20.12.1985 (Basisarts)
De plaats van uitreiking wordt steeds afzonderlijk bekend gemaakt.

Aan: Alle studenten Geneeskunde
Betreft: Toelichting Examenreglement
Geachte studenten,

Na ruim 2 jaar ervaring met de Regeling van de studiebegeleiding (BO 82-5524 en BO 82-5525), de bij deze regeling behorende Richtlijnen (BO 84-16273) en Beslisregels (BO 84-16274), heeft de Dagelijkse Commissie voor de Examens de behoefte een en ander extra onder uw aandacht te brengen.

De aanleiding daartoe vormen enige belangrijke ervaringsgegevens van de Dagelijkse Commissie voor de Examens alsmede een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens ex artikel 40 van de Wet Universitaire Bestuurs-hervorming.

De Regeling van de Studiebegeleiding-/Advisering en Examinering in de studierichting der Geneeskunde houdt thans het volgende in:

In het enkele maanden voor een examen of overgang te houden gesprek wordt in elk geval bepaald welke onderdelen van het facultaire onderwijs- en evaluatieprogramma de student dient te doorlopen en met welk resultaat.

Indien de student en begeleider overeenstemming bereiken over de genoemde punten worden deze vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst, welke door de student wordt ondertekend.

Indien de begeleidingscommissie aan de examencommissie meedeelt dat de student zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft nageleefd verklaart de examencommissie de student vervolgens geslaagd.

Wanneer tussen de begeleidingscommissie en de student geen overeenstemming wordt bereikt over de te sluiten overeenkomst of de student volgens de begeleidingscommissie de overeenkomst niet heeft nageleefd, neemt de Dagelijkse Commissie voor de Examens zelfstandig besluiten.

Ingevolge het examenreglement stelt de examencommissie richtlijnen en beslissingen vast voor de totstandkoming van en de inhoud van overeenkomsten (zie BO 84-16273 en BO 84-16274).

De Dagelijkse Commissie voor de Examens heeft besloten de taken en werkwijze voor de begeleidingscommissie

1984/1985 geheel in de pas te brengen met de bepalingen van het examenreglement.

De werkwijze voor 1984/1985 houdt in dat:

1. Per studiejaar zijn er zoveel begeleidingscommissies ingesteld als gezien de omvang van hun taak en het totaal aantal studenten noodzakelijk is.
2. Uit ieder begeleidingscommissie wordt door de Dagelijkse Commissie voor de Examens een voorzitter in functie benoemd.
3. De in het reglement genoemde termijn van drie á vier maanden voor een examen c.q. overgang zal in het cursusjaar 1984/1985 uit praktische overwegingen worden teruggebracht tot twee maanden voor het betreffend examen c.q. overgang. De leden van de begeleidingscommissie dragen er zorg voor dat twee maanden voor de data waarop de examens zijn c.q. overgang is geprogrammeerd de student wordt opgeroepen voor een gesprek.
4. De student en zijn begeleider stellen een schriftelijke overeenkomst op over het nog te doorlopen facultaire onderwijs- en evaluatieprogramma opdat de student voor het examen c.q. de „overgang” in aanmerking komt. Deze schriftelijke overeenkomst wordt bij accoordbevinding, namens de Dagelijkse Commissie voor de Examens door de voorzitter van de begeleidingscommissie ondertekend en vervolgens in het studiedossier opgenomen.
5. Wanneer student, begeleider en voorzitter van de begeleidingscommissie geen overeenstemming bereiken, wordt hiervan mededeling gedaan door de voorzitter van de begeleidingscommissie aan de Dagelijkse Commissie voor de Examens. De DCE zal in een dergelijk geval begeleider, student en voorzitter horen alvorens een schriftelijk en gemotiveerd besluit te nemen.

De Dagelijkse Commissie voor de Examens hoopt u hiermee geïnformeerd te hebben.

Eventuele vragen en/of nadere toelichting op een en ander zal uw begeleider gaarne aan u verstrekken.

Namens de Dagelijkse Commissie voor de Examens,

Prof. dr. C. van Boven, voorzitter
(Vastgesteld en aangenomen in de 37e

bijeenkomst van de Dagelijkse Commissie voor de Examens d.d. 7 januari 1985).

Aan: Docenten van de
Rijksuniversiteit Limburg
Betreft: Workshop Video op 17 april 1985 en Workshop Overhead op 23 april 1985

In het kader van het Mediagebruik in Probleemgestuurd Onderwijs wijzen wij u op twee workshops die het Projekt Training & Vorming aan docenten van de RL aanbiedt. Het gaat om de Workshop Video- en Videoregistratie op 17 april as. en de Workshop Overheadprojectie op 23 april as.

In beide workshops leert u d.m.v. informatie vaardiger omgaan met videocname- en afspelapparatuur en overheadprojector. Tevens zullen de didactische mogelijkheden van video en overhead binnen PGO aan de orde komen. Beide workshops worden gegeven in samenwerking met de AV-dienst. Duur van de Workshop Video- en Videoregistratie: 1 dag. Duur van de Workshop Overheadprojectie: 1 dagdeel.

Kontaktpersoon: Willem de Grave, projektmedewerker Training & Vorming, telefoon 043-616100 tst. 337.

Inschrijving zo spoedig mogelijk bij: Maaik Peters, secretaresse T&V, telefoon 043-616100 tst. 316.

Aan: Alle vierdejaars
studenten Geneeskunde
Betreft: Deelname bijeenkomsten
klinische agora

Op verzoek van de Onderwijscommissie heeft het bestuur van de werkgroep klinische agora toestemd om de bijeenkomsten van de werkgroep voor een beperkt aantal vierdejaarsstudenten toegankelijk te maken. Daarbij wordt gedacht aan een vijftal studenten per bijeenkomst. De regeling geldt voorlopig voor de periode van één jaar. Tijdens de bijeenkomsten, die éénmaal per maand op Annadal plaatsvinden, presenteren medisch specialisten een casus, de zogenaamde „papier patient”, aan een aantal huisartsen en de overige aanwezigen.

Het onderwerp van de maand zal op de onderwijsbalie bekend worden gemaakt, en kan tevens worden opgevraagd bij het secretariaat PAOG, mevrouw R. Le Doux, telefoon 888289. Belangstellenden dienen zich eveneens telefonisch bij voornoemd nummer op te geven.

SERVAAS BOEKHANDEL
ORGANISEERT:

DROMEN
in de
LETTEREN

ELISABETH
MARAIN
LUCIENNE
STASSAERT
TON
VAN REEN
ADRIAAN
V.D. VEEN

DE
GISELDA DOUWES
WILMA VERBEET

ZATERDAG
23 MAART
20.30 UUR
GROOTE SOCIETEIT
EN EMULATIE
KEIZER KAREL - PLEIN
MAASTRICHT

1995 t.n.v. Commissie Studentenverenigingen, Uilenstede 108, AM Amstelveen, onder vermelding van: Dra, aan de slag?!

Symposium Arbeid en Gezondheid

capaciteitsgroep Arbeidsgeneeskunde van de Rijksuniversiteit Limburg organiseert in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Arbeidsfysiekunde op woensdag 27 maart in het hoofdgebouw van de RL het symposium Arbeid en Gezondheid. Aan dit symposium nemen ongeveer 120 arbeidsgeneeskundigen deel, onder wie leden van de Vlaamse Wetenschappelijke Verenigingen voor Arbeidsgeneeskunde.

Deze bijeenkomst zal de capaciteitsgroep Arbeidsgeneeskunde zich presenteren. De Rijksuniversiteit Limburg verkeert in een bijzondere omstandigheid een gedeelte van de hoogleraar arbeidsgeneeskunde te verliezen (in de persoon van dr. Tj. de Boorder). Een van de hoofdthema's van het onderzoeksprogramma van de Nederlandse Vereniging voor Arbeid en Gezondheid. De bevestiging voor dit onderzoeksthema is multidisciplinair en komt van aan de RL betrokken fysiologen, farmacologen, humane biologen, medische sociologen, psychologen, epidemiologen en klinici, economen en juristen.

De organisatie van het symposium ziet er als volgt uit:
10 uur: Opening, dr. J.M. Greep, Hoogleraar Faculteit der Geneeskunde, Hoogleraar alg. heelkunde RL); 11.05 uur: Arbeid en Gezondheid als thema van de RL, dr. Tj. de Boorder, (hoogleraar arbeidsgeneeskunde RL); 11.35 uur: Het epidemiologisch onderzoek "Lokale fabrieken", drs. G. Swaen (wetenschappelijk medewerker arbeidsgeneeskunde RL); 12.10 uur: Sociaal-economische aspecten van werkplekverbetering, dr. W. Albeda (hoogleraar economie RL); 14.15 uur: Stem en arbeid, E.H.M.A. Marres (hoogleraar keel-, neus- en oorheelkunde RL); 14.50 uur: Arbeid en gezondheid in het garagebedrijf: gezond?, dr. L.P.H. Vermeer (wetenschappelijk medewerker arbeidsgeneeskunde RL); 15.25 uur: Verschillen in gezondheidsproblemen bij werkenden en niet-werkenden, dr. H. Philipsen (hoogleraar medische sociologie RL).

Stepestafette Breda-Eindhoven 30 maart 1985

Voor de vierde maal in successie zal dit jaar de Stepestafette Breda-Eindhoven worden verreden. Uit heel Nederland nemen ploegen deel aan dit evenement. De Stepestafette is een wedstrijd die op gewone autopeds verreden wordt en waarbij de deelnemers zich verplaatsen van Breda naar Eindhoven. De 80 kilometer is verdeeld in 10 etappes waarvan er zowel 's morgens als 's middags vijf afgelegd worden. Een team bestaat uit vijf personen, bij voorkeur vier heren en één dame, die dus elk twee etappes steppen.

Degenen die zich willen aanmelden of inlichtingen wensen kunnen zich wenden tot de organisatie: p.a. E.S.V. Demos, J.F. Kennedylaan 3, 5612 AB Eindhoven, tel. 040-440969. Uiteraard wordt iedereen van harte uitgenodigd deel te nemen aan dit sportieve maar vooral gezellige evenement.

Verenigingen

Circumflex

Dinsdag 19 maart organiseert CF een speletocht! Deze grottentocht wordt gehouden in de St. Anne-grot in Tilff (België).

Woensdag 20 maart wordt er op het CF-pand een lezing alternatieve geneeswijze gehouden. Deze lezing begint om 21.00 uur.

Donderdag 21 maart organiseert CF een paardrijmiddag. Vertrek om 16.00 uur vanaf het CF-pand. Eind maart wordt er een wandelweekend georganiseerd. Voor al deze activiteiten geldt: verdere informatie is te verkrijgen aan de bar en schrijf je tijdig in! **Natuurlijk is er ook nog steeds elke dinsdag-, woensdag- en donderdagavond de mensa om 19.00 uur.** Hiervoor kun je steeds tot 15.30 inschrijven. Tot ziens bij Circumflex! (tel: 51088).

Sta-op Café, Sta-op Café

Dinsdag 19 maart is er weer een Sta-op Café. Onder het genot van koffie, fris, wijn of een pilsje zal die avond Bekele Gebremariam vertellen over het gebied waar hij vandaan komt. Bekele is politiek vluchteling en komt uit Oromia, een

gebied vlakbij Ethiopië. Als je de rest van het verhaal van Bekele wil horen dan zien we je op 19 maart om 20.00 uur op het C.V.O.S. Cortenstraat 4. Tot dan.

NSVRL-lezing Werkloosheid

27 Maart as. 14.00 uur, auditorium te Randwyck.

Ook in dit blok organiseert de NSVRL een lezing, ditmaal omtrent het thema werkloosheid. De lezing is gepland in samenwerking met de planningsgroep van blok 2.5.

We hebben gepoogd de lezing aan te laten sluiten bij de in blok 2.5 voorkomende casuïstiek met de daarin voorkomende aandachtspunten. Dit impliceert echter niet dat de lezing alleen bedoeld is voor tweede jaarsstudenten: alle belangstellenden zijn van harte welkom. De volgende onderwerpen zullen tijdens de lezing aan de orde komen:

- 1) de gevolgen van werkloosheid voor:
 - a. de gezondheid
 - b. derden
 - c. de sociale relaties
 - d. de psyche van de betrokkene.

Deze aspecten zullen worden toegelicht door een socioloog en door iemand van de sociale dienst.

- 2) het ervaringsverschil tussen werkloos-zijn, wao-er-zijn en werk hebben.

3) het arbeidsethos

De opzet van de lezing is als volgt: gedurende het eerste uur zullen drie sprekers aan bod komen, hierna volgt een pauze waarna we de lezing hervatten met een vierde spreker gevolgd door een discussie o.l.v. een gespreksleider.

Degenen die geïnteresseerd zijn, verwachten wij op 27 maart as. om 14.00 uur in het auditorium te Randwyck.

Tafelstraat 13

De zondeval van het christendom en andere (positieve) dramas op de volgende open dinsdagavonden steeds om 20.00 uur:

Dinsdag 17: fragmenten uit de film „Kind van de zon” en gesprek met Stefan Radstake, psychiater bij het RIAGG over foute en goede hulpverlening aan jongeren - het was toch jongerenjaar immers niet?

Dinsdag 26: Tafeltheater (Liesje, Lisette, Frank, Ardine, Coen e.v.a.) rond het bloedstollende thema „Jaloezie”.

Dinsdag 2: Inleiding door H. Jennissen (Vredeswinkel) over de veranderde houding van de kerk t.o.v. oorlog en vrede vanaf de bekering van keizer Constantijn bijgenaamd de Grote; de bekende Leidse professor Heering schreef er in 1924 zijn beroemde en vergeten boek „De zondeval van het christendom” over. Vandaag luidt de vraag: gaan IKV en Pax Christi Reagans Star Wars bestrijden?

Jakob, Jozef en Jezus in de put, maar ze komen er alle drie weer uit in de vieringen van de Studentenklesia, crypte Abtstraat 2a.

Zondag 24: In de cyclus over Vader Jakob en zijn familie komen we tijdens deze viering bij het beroemde „Gevecht met de engel” waarbij de naam 'Israël' voor het eerst uit de bus komt; 11.00-12.30 uur, mét kinderdienst.

Donderdag 4: We vieren Witte Donderdag met Jozef, Jakobs bijna-Benjamin, in de put en voor 20 zilverlingen verkocht, en met Jezus, voor iets meer verkocht, in de gestalte van een slaaf die vieze voeten wast; het koor zingt en de Citykerk komt meevieren: om 20.00 uur want het is Avondmaal. Voor de vieringen van Goede Vrijdag en Pasen verwijzen we naar de Citykerk en de andere kerken in de stad.

Projekt Bach heeft zijn laatste avond op woensdag 27 om 20.00 uur met de heer Bol, docent aan het Conservatorium; de stukken uit de Mattheus Passie (in uitvoeringen van Harnoncourt en Corboz) die nog niet geklonken hebben klinken nu en alles wat we nog niet van Johann Sebastian wisten horen we ook nu; de intekening voor de reis naar het Concertgebouw is overvol.

Projekt JP11: het catholicisme staat volop in de belangstelling en daar gaan de avonden van de pausreeks, samen met Citykerk, op in (20.00 uur):

Woensdag 20: „De Paus en Oosteuropa”, door Hans van Zon (Werkgroep Oost-Europa-Projekten Utrecht) over het Poolse catholicisme, de relatie met Solidarność, de aanklacht tegen Bulgarije en de KGB, de Vaticaanse financiële en kerkelijke politiek;

Donderdag 28: een godsdienstpsycholoog over de Paus in de gestalte van emeritusprof Willem Berger (Nijmegen) met 5 vragen dan de huidige paus vanuit het veld van de godsdienst- en pastorale psychologie.

De volgende avonden in de reeks zijn op 18 april (Ria Beckers PPR), 2 mei (prof. Bremer RL) en op 14 mei (nog niet afgesproken).

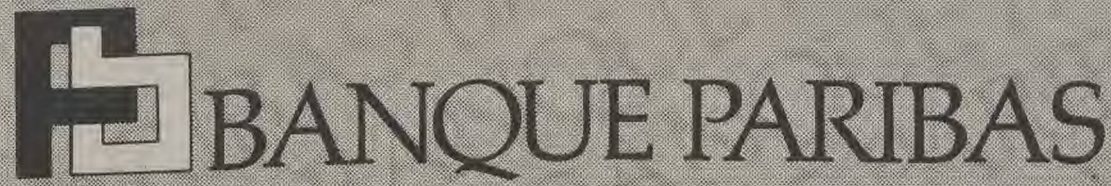
Maastricht tegen Apartheid heeft zijn slotmanifestatie deze zaterdag, 16 maart, in de Berghmans, Bredestraat, met een politiek forum o.l.v. Theo van Boven (RL) om 16.00 uur en een Afrikaans feest met muziek van Gomma (Luik) om 20.00 uur.

Werken op joodse begraafplaats in Oost-Berlijn 1-12 augustus

Er zijn nog 4 plaatsen voor een werk-leer-vakantie deze zomer in Oost-Berlijn. De organisatie is in handen van de Nederlandse Christelijke Studenten Vereniging (NCSV) en de Nederlandse Oecumenische gemeente in de DDR. Van DDR-zijden doen 8 jongeren mee. Dit „Work Camp” richt zich op ontmoeting tussen mensen uit Oost en West, met als thema de Tweede Wereldoorlog en zijn consequenties. Het „Work Camp” is genoemd naar Lotte Hulzer, een joodse kommunistische verzetsvrouw. Opgeven tot 31 maart bij Tafelstraat 13, tel. 15651.

LUST & GRATIE
LUST & gratie
 En nu een koude winter. Lust en Gratie no.5. Prijs 12,50.
 Inhoud L & G 5:
 Renée Steenbergen: Een Kijkproces over de schilderijen van Romaine Brooks (essay).
 Meryl Altman, de dichteres Hilda Doolittle (essay).
 Annelie Hulzinga: Clearcut Shortcut (gedicht).
 Gertrude Stein: Fragment uit O.E.D. (inleiding).
 Martha Vooren - Jules Deckwitz: De baigde van een huwelijk.
 Carla Brünott: Is A. Meulenbols roman Alba de schaamte voorbij?
 Neem een abonnement. Jaargang 1985 (nr. 5 t/m 8) kost 44,-.
 Stort het bedrag op postgiro 3786410 t.n.v. Lust en Gratie, postbus 4098, 1009 AB Amsterdam, tel. 020-925813.

DE LOKALE BANK
 MET
 MONDIAAL KARAKTER

BANQUE PARIBAS
 Vrijthof 17b, 6211 LD Maastricht, 043-11477.

spaarbank

Salarisrekening,
sparen, verzekeren,
lenen, hypotheken,
buitenlands geld.

spaarbank limburg

„Society Plays”

Maatschappij Discordia brengt dit seizoen drie „society plays”, waarvan er twee binnenkort in de Maastrichtse Stadsschouwburg te zien zijn: „The Circle” op dinsdag 19 maart en „The Philanderer” op woensdag 20 maart. In deze reeks wil het gezelschap het komediespel onderzoeken, kijken waar hun eigen grenzen liggen. Het ontzettend moeilijk dit uitgekauwd genre een extra dimensie mee te geven. Acteurs beweren dat de komedie – speltechnisch – een moeilijke opgave is. Er zijn maar weinig komedies die de moeite van het spelen waard zijn, al te vaak wordt terug gegrepen naar oude, bijna stuk gespeelde, stukken. Een mooi voorbeeld van een laagde voorstelling in dit genre is „Het belang van Ernst” van Oscar Wilde zoals dit het vorig seizoen uitgebeeld werd door Toelgroep Baal. Maatschappij Discordia zal de stukken in de eigen stijl aanpakken. Deze stijl kenmerkt zich door de sterk gestyleerde uitvoering combineerd met een zorgvuldige maar afstandelijke tekstbehandeling, het gestyleerde toneelbeeld sluit hier vaak raadloos op aan. Feitelijk zijn de gekozen stukken niet te vangen onder de term komedie maar is hier sprake van comedy. Dit is niet hetzelfde als lachen, gieren, brullen maar het betreft hier het samentreffen van bittere ernst en humor dus beschaafd lachen, glimlachen, grijnslachen. Deze society plays stellen de rond de eeuwwisseling in Engeland heersende dubbele moraal aan de kaak.

scène uit „The Circle” van Maatschappij Discordia.

„The Circle” is van de hand van Somerset Maugham, een befaamd schrijver van zowel romans als korte verhalen, wiens magistrale „The Razor’s Edge” onlangs is verfilmd. „The Circle” werd in 1921 geschreven in de zogeheten Edwardian era. Koning Edward VII was de opperheerser van koningin Victoria. Hij had er een handje van om bijvoorbeeld zijn kleinzoon de huid vol te schelden omdat diens uniform niet in orde was om vervolgens op een anderlijke manier liefde te bedrijven in de Parijse bordelen. In strikt privé sfeer werd men toleranter maar de publieke façade van „the victorian area” bleef gehandhaafd. Het verhaal speelt zich af in de betere kringen, binnen een familieverband. De originele Engelse titel is

aangehouden omdat de meervoudige betekenis hiervan niet in het Nederlands te vertalen is. Beslissingen binnen het stuk, voortvloeiende uit de complexe familie-relatie, worden genomen in de golfbeweging, de (familie)geschiedenis herhaalt zich en de cirkel sluit. Oppervlakkig bekeken lijkt het een luchtige zedenschets over familie-relaties, maar het centrale thema bestaat uit de keuze tussen zekerheid of hartstocht. De luchtige toon wordt ondergraven door cynische accenten.

„The Philanderer”, de niet serieuze minnaar, een persoon die flirt, is in 1889 ontstaan en was de tweede van een serie van drie toneelstukken van Bernard Shaw, die later

gebundeld werd onder de titel „Plays unpleasant”; een ironische behandeling van actuele zaken. Tijdens de eeuwwisseling was Shaws een progressieve kijk op maatschappelijke ontwikkelingen de Engelse Theaterbezoeker, de heersende klasse, niet welgevallig. „The Philanderer” laat de angst van de heersende klasse zien voor de op til zijnde verandering. De societyfiguren op de planken snijden in hun conversatie toenmalige actuele zaken aan. De opkomst van het nieuwe type vrouw (zelfstandig en onafhankelijk), de ondergang van het Victoriaans tijdperk en de af-

brokkeling van het huwelijk als instituut maken als gespreksonderwerpen deel uit van „The Philanderer”. Deze thema’s verwijzen naar de verwantschap met Ibsens werk, de vader van het moderne toneel, die reeds de crisis in de burgerlijke patronen signaleerde. Jan Joris Lamers regisseerde „The Circle” en Frans Strijders nam de regie van „The Philanderer” voor zijn rekening. Het derde werk in deze serie society plays „De Snob” van Carl Sternheim zal hoogstwaarschijnlijk later dit jaar te zien zijn. Stijlvol, avontuurlijk en vernieuwend toneel is inmiddels het handelsmerk ge-

worden van Maatschappij Discordia. „The Circle” leverde in 1921 \$ 20.000 per week aan recettes op. Dit zal Discordia niet overkomen en zoals gewoonlijk zal het gezelschap in Maastricht weer spelen voor een handvol mensen.

Paul Pinxten

The Circle van Somerset Maugham wordt door Maatschappij Discordia op dinsdag 19 maart gespeeld en The Philanderer op woensdag 20 maart. Aanvang van de voorstellingen in de Maastrichtse Stadsschouwburg: om 20.00 uur.

Swinging Aken

De eerste maanden van 1985 heeft op het gebied van popconcerten in Limburg nauwelijks tot de verbeelding gesproken. Van een echt clubcircuit is deze provincie al enige jaren verstoken. De huidige programmering van de nog bestaande popzalen laat te wensen over. In het Mafcentrum in Maasbree, Spuugh in Vaals, Gunkiesjot in Sittard en De Kadeel in Maastricht heeft zich de crisis gemanifesteerd en viel er naast concerten van enige Nederlandse groepen weinig boeiends te beleven. Alleen Euro Pinkpop had enkele concerten geprogrammeerd die de moeite waard waren en zo kenmerkend voor de jaren tachtig als de 1985 tot dusver eigenlijk maar twee hoogtepunten: de optredens van Cocteau Twins en John Hiatt & Band.

Voor de komende twee weken staan de concerten van Tears for Fears en The Dubliners op stapel. Een groter contrast is nauwelijks denkbaar. Tears for Fears (Shout!) zal met de hitgevoerde new wave een heel ander publiek trekken naar de Sittardse sporthal op 26 april dan een dag later in de Geleense Hanenhof het geval is met de Guinness door-gevoerde Ierse folkklanken van The Dubliners. Degene die meer wil trekken de grens over.

In het centrum van de Duitse stad Aken is een grote discotheek gevestigd die sinds december vorig jaar regelmatig dienst doet als poptempel. Aan de Blondelstrasse 9 vindt gemiddeld twee keer per week een popconcert plaats. Naast bekende internationale namen komen vooral nieuwe Duitse en Engelse bands aan bod. Veelbelovend werd de serie geopend met Wishbone Ash, waarna Billy Cobham, Souhside Johnny, Eric Burdon en Bruce Cockburn volgden. Voor de maanden maart en april staan er onder meer de volgende namen op het programma. In het Audimax is Pat Metheny Group te horen op vrijdag 15 maart. Pat Metheny is een jazzmuzikant die een stijl heeft ontwikkeld die meer aansluiting vindt bij de popliefhebber dan bij de jazzfan. Ondanks het gebruik van elektronika maakt hij toegankelijke muziek met sterke melodieën. Bij de doorsneeluisteraar in Nederland is hij bekend van de Koot en Bie-tune „Two Folksongs” van twee jaar geleden en als begeleidingsgroep funktioneerde Pat Metheny Group op de hitsingle van Bowie „This is not America”.

20 maart is het de beurt aan de Climax Blues Band, een van huis uit Engelse formatie die furore maakte in Amerika. De band evolueerde snel van de Chicago blues naar FM-rock. Onder een FM-band verstaan Amerikanen een groep die

enigszins zwaar aangezette melodieuze rock speelt, precies op maat gesneden voor de Yankee radio. De liefhebbers van symfonische muziek – bijna een fossiel in de rockgeschiedenis maar nog steeds stuiptrekkend – komen op 10 april aan hun trekken met Camel. Een vertegenwoordiger van een muzieksoort die in deze contreien helaas veel te weinig te horen is, is op 18 april te gast. Het muzikale middelpunt van de African Night Manu Dibango zal iemand die ontvankelijk is voor warmbloedige Afrikaanse klanken beslist niet teleurstellen. Sinds de doorbraak van „Soul Makossa” ruim twaalf jaar geleden verzorgt hij aan beide zijden van de oceaan bruisende concerten. Dibango's Afro-Quelque Chose (Afro iets) sound bestaat uit een combinatie van afro-ritmes, jazzrock, funk en reggae. Deze ambassadeur van de Afrikaanse muziek beschikt over zeer overtuigende geloofsbrieven. De IJslandse jazzrockgroep Mezzoforte zorgde vorig jaar, ten tijde van hun hit „In The Garden”, al voor een uitverkocht Audimax. De instrumentale jazzrock voorzien van sterke funkelementen zal op 19 april ook weer de Metropool doen uitpuiten.

Paul Pinxten

Tears for Fears: Sporthal in Sittard op 26 april. The Dubliners: Hanenhof in Geleen op 27 maart. Metropoolconcerten: Blondelstrasse 9 in Aken. Voor meer info: 09 49 241 263 04. Voorverkoopadres in Maastricht: Music +, Amorsplein.

Agenda

Stadsschouwburg

Vrijdag 15 en zaterdag 16 maart om 23.00 uur in het Theatercafé: „Van Cairo tot Bombay” door School of Eastern Dance
Dinsdag 19 maart om 20.00 uur „The Circle” door Maatschappij Discordia.
Woensdag 20 maart om 20.00 uur: „The Philanderer” door Maatschappij Discordia
Vrijdag 22 maart om 20.00 uur: „Dagger of Charm” door Dansgroep Vals bloed
Maandag 25 maart om 20.00 uur: „De Dairrenslacht” door Theater Persona.
Dinsdag 26 maart om 20.00 uur: Guameri Trio (kammermuziek).
Woensdag 27 maart om 20.00 uur: „Vrouwen van Troje” door Toneelgroep Theater.

Diversen

Theater Sirkel, Sittard: vrijdag 21 en zaterdag 22 maart „De Gebroeders Flint”.
Galerie Signature, Kapoenstraat 24: M. Linnartz.
Galerie 't Sauveurke/Olestraten: M. Knippenbergh (grafiek-beelden), P. Schuren (bronzen), E. Bondrager-v.d. Linde (materiecollages), T. Houben (bronsplastieken) (16/3-14/4).
Galerie Felix: Christianne Knops (schilderijen)
Eurohal Maastricht: Antiquairs Inter-

national & Pictura fine art fair: 23-31 maart.

Aula Conservatorium: „Der Jassager”, een project van het koor van de Toneelacademie Maastricht i.s.m. studenten van het conservatorium. Speedata: 14 maart om 17.00 uur, 15 maart om 15.30 uur.

Studium Generale

Donderdag 14 maart, 20.00 uur. Aula. Zuid-Afrikanen in ballingschap. Lezing door de Zuid-Afrikaanse dichter/schrijver V. Februari.
Dinsdag 19 maart, 20.00 uur. Aula. Politiek forum over de mijnsluitingen en de herstrukturering.

Filmhuis

Donderdag 14 maart tot en met dinsdag 19 maart, 20.00 uur: Parfait Amour, J. v.d. Velde
Donderdag 14 maart tot en met zondag 17 maart, 22.00 uur: Parfait Amour, J. v.d. Velde
Dinsdag 19 maart, 22.00 uur: Studium Generale: film en experiment, Back and forth/Wavelength, M. Snow
Donderdag 21 maart tot en met woensdag 27 maart, 20.00 uur: Deserto Rosso, M. Antonioni.
Donderdag 21 maart tot en met zondag 24 maart, 22.00 uur: Soldaten zonder geweren, K. Hin.
Dinsdag 26 maart, 22.00 uur: Mijnwerkers in Peru / El coraja del pueblo, K. Koster / H. Barnard / J. Sanjines
Donderdag 28 maart tot en met zondag 31 maart, 20.00 uur: Il posto, E. Oimi.
Donderdag 28 maart tot en met zondag 31 maart, 22.00 uur: Foreigner, A. Poe.

